

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

ANTRADIENIS – TUESDAY, BIRŽELIS – JUNE 15, 2010 • Vol. CI Nr. 113

Kaina 75 c.

Pagerbtas sovietmečio represijų aukų atminimas

Trispalvių pakėlimo iškilmėse dalyvavo prezidentė, Seimo ir Vyriausybės vadovai bei nariai.

ELTA nuotr.

Vilnius, birželio 14 d. (BNS) – Gedulo ir vilties dieną sostinės Nepriklausomybės aikštėje pakeltos ir iki pusės nuleistos valstybės vėliavos su gedulo juostomis, surengta Lietuvos kariuomenės garbės kuopos iškilminga rikiuotė. Trispalvių pakėlimo iškilmėse dalyvavo prezidentė Da-

lia Grybauskaitė, Seimo ir Vyriausybės vadovai bei nariai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, okupacijos aukų artimieji.

Seimo pirmininkė Irena Degutienė savo kalboje teigė, kad 20 laisvės metų buvo stipresni ir galingesni nei pusė amžiaus okupacijos.

Kalbėdama renginio dalyviams I. Degutienė pažymėjo, kad lygiai prieš 70 metų Lietuva išgyveno visų laikų didžiausią nelaimę – prasidėjo tėvynės okupacija, lydimą žiaurių žudynių, kankinimų, trėmimų, šimtų tūkstančių mirčių ir sulaužytų likimų. Seimo pirmininkė pakvietė Lietuvos žmones prisiminti, kad šiandien yra ne tik gedulo, bet ir vilties diena, stiprinanti tautą.

Visų ištremtų ir žuvusių už Lietuvos laisvę atminimas aikštėje pagerbtas tylos minute. Naujausiais skaičiavimais, pirmosiomis sovietų okupacijos dienomis 1940 m. birželį iš Lietuvos buvo ištremti 18,228 žmonės, nuo 1945 iki 1947 m. – 10,423, 1948 m. gegužę – 42,384, 1949 m. kovą – 34,403, 1950–1953 m. – 25,522. Nuo 1944 iki 1953 m. suimta ir įkalinta Lietuvoje bei SSRS lageriuose 135,522 žmonės.

Gedulo ir vilties dienos minėjimo renginiai vyko Aukų gatvėje prie Lukiškių aikštės ir buvusių KGB rūmų.

Lietuvoje lankėsi „Tatenos“ vadovas

domisi”, – po susitikimo su Lietuvos prezidentė D. Grybauskaite sakė jis.

Susitikime D. Grybauskaitė „Tatenos“ vadovo prašė organizacijos būti vienodai griežta visiems, neišskiriant nei Baltarusijos, nei Rusijai priklausančios Kaliningrado srities, nei Lietuvos.

„Mūsų visų bendras siekis, kad atominės energetikos projektai Baltijos jūros regione – Kaliningrado srityje ir Baltarusijoje statomos elektri-

nės – būtų vykdomi vadovaujantis visuotinai pripažintais tarptautiniais atominės energetikos saugumo ir aplinkos apsaugos reikalavimais, numatytais ‘Espoo’ konvencijoje. Net ir mažiausias nukrypimas nuo šių reikalavimų diskredituos atominę energetiką regione”, – sakė D. Grybauskaitė.

Susitikime šalies vadovė apgailestavo, kad šių elektrinių vietos buvo pasirinktos vadovaujantis neaiškiais vertinimais, neįvertinus poveikio ap-

linkai ir nepakankamai tariantis su kaimyninėmis valstybėmis. Klausiamas, ar trys planuojamos atominės jėgainės – Baltarusijos, Rusijos, Lietuvos – viename regione nekelia grėsmės saugumui, Y. Amano atsakė, kad daug atominių jėgainių nebūtinai reiškia pavojų. Lietuva ir Lenkija yra pakvietusi „Tatenos“ specialistus į planuojamas atominių statybų aikšteles, Baltarusija planuoja pakviesti, o iš Rusijos kol kas jokių žinių dėl to nėra.

Susirūpinta dėl ES specialiųjų atstovų ateities

Vilnius, birželio 14 d. (ELTA) – Lietuvos ir Latvijos užsienio reikalų ministrai Audronius Ažubalis ir Aivis Ronis dėl Europos Sąjungos (ES) specialiųjų atstovų ateities bendru laišku kreipėsi į ES vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai Catherine Ashton.

Laišku išreiškiama Lietuvos ir Latvijos nuostata dėl vyriausiosios įgaliotinės siūlymų, susijusių su ES specialiųjų atstovų veiklos pertvarka. Dviejų Baltijos šalių diplomatijos vadovai pritaria, kad šiuo metu kuriamą Europos išorės veiksmų tarnyba turi būti viena institucija, ir kartu pabrėžia, kad ES specialieji atstovai – veiksminga ir pasiteisinusi ES diplomatijos priemonė, todėl Lietuva ir Latvija palaiko siekį jų veiklą padaryti veiksmingesnę ir nuoseklesnę.

Pasak A. Ažubalio ir A. Ronio, siekiant, kad ES veiksmai trečiojoje šalyse būtų bendri, specialieji atstovai turi veikti kartu su Europos išorės veiksmų tarnyba ir būti šios tarnybos dalimi.

ES agentūros apžvalgoje Lietuvos vardas minimas kelis kartus

Vilnius, birželio 14 d. (BNS) – Metiniame pranešime apie žmogaus teisių padėtį Europos Sąjungos (ES) Pagrindinių teisių agentūra (European Union Agency for Fundamental Rights – FRA) atkreipė dėmesį į Lietuvoje vykusias diskusijas dėl vaikų apsaugos nuo informacijos apie seksualines mažumas ir minėjo Lietuvą tarp valstybių, kur buvo išnaudojami darbininkai iš šalių, nepriklausančių ES. Lietuva minima kaip išnaudojusi Moldovos ir Ukrainos piliečius.

Be to, apžvalgoje Lietuvos vardas minimas kalbant apie teisminius ginčus dėl nelietuviškų gatvių pavadinimų ir kalbant apie nelietuvių tautybės piliečių švietimą, nurodant metodologijų trūkumą vertinant užsieniečių vaikų gebėjimus, kartais pasitaikantį nepakankamą finansavimą papildomoms lietuvių kalbos ar kitoms pamokoms.

Apibendrinant anksčiau atliktus tyrimus, taip pat minimas Lietuvos darbdavių nusiteikimas samdyti vietinius, o ne pabėgėlius iš kitų šalių bei lietuviškai nemokantiems užsie-

niečiams kylančios problemos įsidarbinant.

Kaip gera praktika įvertinta nu-teistųjų išipareigojimų savo vaikams prevencinė priežiūra Lietuvoje.

FRA minimos Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo nuostatos buvo priimtose rudenį – tuomet įstatymas kaip neigiamą poveikį nepilnamečiams darančią įvardijo informaciją, kuri „propaguoja homoseksualius, biseksualius bei poligامينius santykius”. Vis dėlto šis įstatymas praeitų metų pabaigoje po didelės tarptautinės kritikos įstatymas pakeistas, jame minėtos nuostatos nebeliko.

Kai kurie kritikai yra nepatenkinti ir dabar esančia nuostata, kad nepilnamečiams neigiamą poveikį daro tokia informacija, kuria „niekinamos šeimos vertybės, skatinama kitokia, negu Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse įtvirtinta, santuokos sudarymo ir šeimos kūrimo samprata”.

Šiame numeryje:

- Sveikata. Alergija maistui (p. 2)
- Dėl okupacinio režimo dvasios valstybės politikoje (p. 3)
- R. Kriauciūno skiltis (p. 3)
- Filmas apie Stalino Gulago „statistus” (p. 4)
- Praeities prisiminimai (p. 5)
- Šventadienis (p. 8)
- Pasakojimas apie girą (p. 8, 9)
- V. Alantas (43) (p. 9)
- A. a. Bielskui atminti. Nepamirštamas bičiulis (p. 10)

Valiutų santykis

1 USD — 2.84 LT
1 EUR — 3.45 LT

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 06-14-10

PERIODICALS

Redakcijos žodis

„Neklauski meilės vardo, jai – tūkstančiai vardų“, – prisimenu kažkada girdėto eilėraščio, vėliau tapusio populiaria daina, eilutę. Jei meilės kibirkštis įsižiebs D. Britanijoje gyvenančiam/čiai, nuo šiol, norint Britanijos gyventojui susituokti su ne Europos Sąjungos piliečiu/te, valdžiai reikės įrodyti, jog išrinktasis/oji kalba angliškai. Praėjusią savaitę D. Britanija anglų kalbą paskelbė esant oficialia meilės kalba. Naujos taisyklės turėtų gerokai sujaukti tų jaunavedžių planus, kurie tuokiasi ne iš meilės, bet dėl pinigų, žalios kortelės ar kitų visai ne romantinių išskaičiavimų. Tarp tokių pasitaiko ir lietuvičių. Visai neseniai į Londono santuokų registracijos biurą su savo išrinktuoju – vyresniu nei 50 metų pakistaniečiu prisistatė 20 metų lietuvaitė. Kaip pastebėjo biuro darbuotojai, pora ne tik menkai vienas kitą pažinojo, bet ir sunikiai susikalbėjo.

Vyr. redaktorė Dalia Cidzikatė

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

**Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.**

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuončiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA

(metams kasdien, paskelbta) \$250.00

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausios redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadieninio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatoko. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

SVEIKATOS KLAUSIMAI

Gyd. ONA RADZEVIČIENĖ

Alergija maistui

The National Institute of Allergy and Infections Diseases (NIAD) ruošia klinikinį praktinį vadovą, kuris turėtų tiksliai apibrėžti, kas yra maisto alergija. Instituto teigimu, maisto alergija yra iškreiptas, nenormalus (abnormal) imuninės sistemos atsakas į kai kuriuos maisto produktus. Tai yra skirtingas reiškinys nei maisto netoleravimas (intolerance), padidėjęs jautrumas (sensitization) kai kuriems maisto produktams bei reakcija į vaistus.

Paskutiniu metu atliktos studijos teigia, kad asmenų, turinčių maisto alergiją, skaičius didėja. Šiuo metu JAV apie 4 proc. gyventojų yra alergiški maistui. Tarp vaikų šis skaičius yra didesnis, jis siekia net 8 proc. Tačiau tai nėra aišku, ar iš tikro alergiškų žmonių skaičius didėja, ar tai yra dėl padidinto budrumo ir per dažnai atliekamų tyrimų, kaip odos dūrio mėginys, kraujo tyrimas dėl IgE, o taip pat neteisingo tyrimų įvertinimo.

Dažnai pasitaiko netolerancija maistui, kas yra priskiriama alergijai maistui, ir gydoma hormonais bei priešhistamininiais vaistais, kai viso labo reikėtų tik atsisakyti kai kurio maisto ir požymiai išnyktų. Taip pat sunku yra nuspręsti, ar asmuo turi tik padidintą jautrumą kai kuriems maisto produktams, ar tikrai yra alergiškas maistui. Netgi teigiami odos dūrio mėginiai ir kraujo tyrimas dėl IgE ne visada gali tiksliai nustatyti, ar žmogui yra alergija, ar tik padidintas jautrumas maistui.

Šiuo metu mokslininkai tiria galimybę atlikti alerginius mėginius molekuliniame lygyje. Tai leistų nustatyti antikūnių kiekį prieš vieną iš alergenų sudėtinių dalių. Šio tyrimo įdiegimas, kartu su išsamia ligos istorija, taip pat odos dūrio mėginiu bei kraujo tyrimu dėl IgE, padėtų

tiksliau išaiškinti asmenis, kuriems gresia maisto alergija ar kurie ją jau turi.

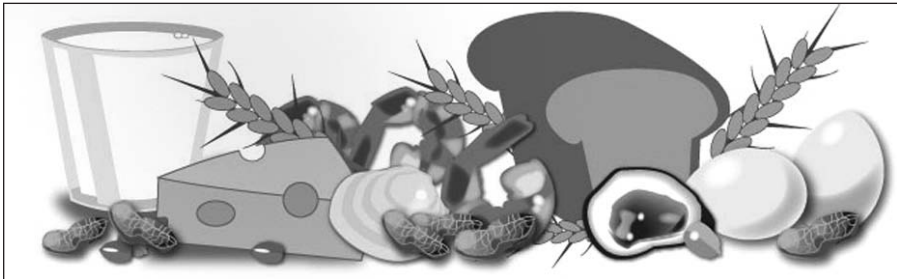
Kodėl atsiranda alergija?

Alergijos priežastis – imuniteto defektas. Esant imuniteto sutrikimui, organizmas agresyviai reaguoja į kai kurias maisto medžiagas ar maistą, turintį šių medžiagų, gaminamas tam tikrus antikūnius, sukeldamas uždegimines reakcijas, kartu pažeisdamas aplinkinius audinius. Alergenas, patekęs pirmą kartą į organizmą, paprastai sukelia nedidelę reakciją, bet patekęs pakartotinai sukelia stiprų alerginį atsaką.

Kaip pasireiškia maisto alergija?

Maisto alergija dažniausiai pasireiškia odos pakenkimais: odoje atsiranda įvairūs bėrimai, oda parausta, pleiskanoja, ją niežti. Vėliau oda išsausėja, gali atsirasti alerginiai spuogeliai, vystosi atopinis dermatitas (odos uždegimas). Alergija maistui gali pakenkti virškinimo traktą: atsiranda pilvo skausmai, pykinimas, vėmimas, viduriavimas.

Kvėpavimo sistemos pakenkimas pasireiškia čiauduliu, kosuliu, sloga, apsunkintu kvėpavimu bei dusuliu. Širdies ir kraujagyslių sistemos pakenkimas yra lydimas galvos svaigimo ir nualpimo. Ši būklė stebima anafilaksinio šoko atveju. Tai pavojingos gyvybei būklės, kurių metu paburksta kvėpavimo takai, pasunkėja kvėpavimas, krenta kraujo spaudimas, ligonis praranda sąmonę. Retais atvejais paburksta balso stygų klostės, liežuvis, susitraukia plaučiai ir, laiku nesuteikus būtinos pagalbos, li-

Automobilių langų plovimui skirtas vanduo kelia grėsmę susirgti legionelioze

Didžiosios Britanijos Sveikatos apsaugos agentūros atstovai teigia, kad dėl 20 proc. Anglijoje ir Wales užregistruotų legioneliozės atvejų gali būti kaltas automobilių langams plauti skirtas vanduo, informuoja BBC.

Užsistovėjęs, šiltas vanduo yra puiki terpė veistis Legionella bakterijoms, kurias įkvėpus galima susirgti plaučių uždegimu. Vis dėlto, įpylus į vandenį automobilių langų plovimui skirtą skysčio, bakterijos žūsta. Taigi, pasak Sveikatos apsaugos agentūros atstovų, tokiu būdu būtų galima išvengti šios infekcijos. Mokslininkai pastebėjo automobilių langų plovimui skirtą vandens keliama grėsme, kai nustatė, kad profesionaliems vairuotojams buvo penkis kartus di-

desnė tikimybė susirgti šia liga.

Legioneliozė yra ganėtinai retai pasitaikanti liga. Dauguma užregistruojamų ligos atvejų yra pavieniai, o infekcijos šaltiniai lieka nenustatyti. Susirgimų skaičius kiekvienais metais skiriasi, vis dėlto, 2009 m. Anglijoje ir Wales buvo užregistruoti 345 susirgimai. Dauguma pacientų užsikrėtę šia liga užsienyje.

Legionelioze dažniausiai serga į šestą dešimtį įžengę žmonės, daugiausia vyrai. Pirmieji ligos požymiai yra panašūs į gripo požymius – skauda raumenis, pasireiškia nuovargis, galvos skausmai, sausas kosulys ir temperatūra. Maždaug 10–15 proc. šios ligos atvejų baigiasi pacientų mirtimi.

Delfi.lt

gonis gali mirti.

JAV alergija maistui per metus sukelia net 30,000 anafilaksinio šoko būsenų, iš kurių net 200 pasibaigia mirtimi. Anafilaksinį šoką dažniausiai sukelia įvairūs riešutai, ypač žemės riešutai (peanuts), taip pat kiaušiniai, vėžiagyviai (shellfish). Kūdi-kiams ir vaikams maisto alergiją dažniausiai sukelia karvės pieno baltymai, kiaušiniai, riešutai, sojos pupelės, kviečiai, žuvis ir vėžiagyviai.

Spėjimai

Gera yra tai, kad vaikai alergiją maistui gali „išaugti“. Net 80 proc. tų, kurie ankstyvoje vaikystėje turėjo alergiją karvės pienui, ateityje galės gerti pieną ir vartoti jo produktus. Du trečdaliai vaikų alergiškų kiaušiniams ir 80 proc. alergiškų kviečiams ir sojos pupelėms sulaukę 5 metų šių alergijų neturės. Tik alergija riešutams gali išlikti visam gyvenimui. Alergija žuvims ir kiaušiniams vėžiagyviams išsivysto dažniau suaugusiems ir gali lydėti visą gyvenimą.

Gydymas

Geriausias būdas gydyti maisto alergiją – vengti maisto, kuriame yra konkretaus alergeno. Tai reiškia, kad jūs turite domėtis maistu, kurį valgo- te ir atidžiai susipažinti su maisto, kurį perkate, sudėtimi. Nuo 2006 metų privaloma nurodyti maisto sudėtį, todėl perkant atkreipkite dėmesį, ar maiste yra dažnai jums alergiją sukeliančių produktų kaip pieno, kiaušinių, žuvų, vėžiagyvių, riešutų, kviečių ir sojos pupelių. Nors nėra vaistų išgydyti maisto alergiją, bet yra vaistų, kurie padeda esant silpniems ar sunkiems maisto alergijos požymiams. Priešhistamininiais vaistais yra gydomi odos išbėrimai, sloga, čiaudulys ir pilvo skausmai. Bronchus plečiantys vaistai padeda bronchinės astmos priepuolio metu.

„Epinephrine“ vartojamas esant sunkiems anafilaksinio šoko atvejams. Ypač svarbu žinoti, kad asmenys, kuriems stipriai pasireiškia maisto alergija, turėtų nešiotis su savimi porą „Epinephrine“ ampulių.

Alergija maistui gali sukelti sunkių ir gyvybei pavojingų atvejų, todėl jums reikalinga gydytojo pagalba. Nesistenkite maisto alergiją gydytis patys. Būkite sveiki.

Paruošta pagal:

„The Wall Street Journal“;
PCH Perspective;
www.sos03.lt.

Žemaūgiams gresia didesnė širdies ligų rizika

Žemo ūgio žmonėms (žemesniems nei 160,5 cm) gresia didesnė rizika susirgti širdies ligomis nei aukštesniems žmonėms (aukštesniems nei 173,9 cm), teigiama naujausiame tyrime, kurį cituoja independent.co.uk.

Atlikus sisteminę 52 tyrimų analizę, paaiškėjo, kad žemesnio ūgio suaugusiems gresia 50 proc. didesnė rizika susirgti širdies ligomis, patirti širdies smūgį ar mirti nuo šių ligų nei aukštesniems žmonėms.

Ir vyrams, ir moterims buvo taikomas vienodas ūgio rodiklis, nors atskiroje tyrimo analizėje nurodyta, kad žemo ūgio vyrai yra žemesni nei 165, 4 cm ūgio, o aukšti vyrai – 177,5 cm, žemos moterys yra žemesnės nei 153 cm, o aukštos – aukštesnės nei 166,4 cm.

Delfi.lt

DĖL OKUPACINIO REŽIMO DVASIOS VALSTYBĖS POLITIKOJE

Atviras laiškas LR generalinei prokuratūrai

Pastaruoju metu vis labiau jaučiamas sovietinių praeitininkų bręstantis revanšas, siekiant peržiūrėti sovietinės praeities bei patriotinio pasipriešinimo istoriją. Tuo ypač užsiima nežinia už kieno pinigus leidžiami internetiniai tinklalapiai Pokaris.info ir Komunizmas.org. Šie leidiniai laisvai platina sovietinę ideologiją, simboliką bei prieš lietuviybę nukreiptą propagandą.

2009 m. pasirodė M. Pociaus parašyta (L. Truskos recenzuota) knyga „Kita mėnulio pusė“, kurią išleido Lietuvos istorijos institutas (už valstybės lėšas). Atrodytų, visai objektyvus faktų rinkinys. Tačiau tie Lietuvos gyventojai, kurie prisimena pokarį, mato gerokai kitokį vaizdą negu rašoma knygoje. Civilių gyventojų, kuriuos nužudė partizanai, knygos autorius randa 9,767. Tačiau nepateikiami duomenys, kiek per tą laikotarpį sovietai nužudė civilių žmonių ir kiek iš jų patenka į tą „9,767“ skaičių?

Neoficialiais duomenimis Lietuvos teritorijoje nuo sovietinių okupantų žuvo apie 14,000–16,000 civilių gyventojų. Štai 2007 m. Ratkūnų kaime (Rokiškio rajonas) buvo iškilmingai atidengti du paminklai 28 NKVD ir stribų aukoms, nužudytoms Suvainišio apylinkėje 1944–1952 metais. Jų pavardės ir nužudymo datos yra iškaltos ant tų paminklų. Kiek tokių aukų susidarytų visoje Lietuvoje? Suvainišio apylinkėje nėra žinomas nė vienas atvejis, kad partizanai būtų nužudę civilį gyventoją. Buvo griežtų išpėjimų, bet nebuvo teroro. Tačiau Suvainišio apylinkėje žinomi keli atvejai, kai gyventojus partizanų vardu terorizavo stribai. Kiek tokių plėšimų (partizanų vardu) buvo visoje Lietuvoje? Ir kas atsitiko su tais plėšiamais žmonėmis, kurie išsidavė atpažinę stribus – plėšikus? Kodėl šių aukų skaičius nėra įtrauktas į jokias suvestines?

Ar visas tokias vis gausėjančias sovietinio revanšo apraiškas galima

laikyti atsitiktinumu? Anaipol. Juk sovietinio režimo dvasia vis labiau įsigali ir valstybinėje teisėtvarkoje. Sovietiniai teisėjai, prokurorai, skundikai buvo Laisvės Kovos Sąjūdžio dalyvių, žmogaus teisių bei sąžinės laisvės gynėjų priešai ir persekiotojai, siekę įvairiais įmanomais būdais juos sunaikinti. Tačiau šiems sovietų kolaborantams šiuo metu būna pavedama peržiūrėti patriotų bylas, taip sudarant sąlygas nukreipti dėmesį į jų nuopelnus kovoje su okupantais ir juos žeminti.

Kurioje buvusioje okupuotoje Europos šalyje buvę pavergėjai bei kolaborantai teisia patriotus – savo buvusias aukas bei idėjinius priešininkus? Tai vyksta Lietuvoje, tuo pažeminant antisovietinio pasipriešinimo dalyvius bei išniekinant patriotinę Laisvės kovą, žmogaus teisių bei sąžinės laisvės gynimą.

Toks okupacinio režimo kolaborantų revanšas tiesiogiai prieštarauja 1949 m. priimtos Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio tarybos Deklaracijos 16 ir 17 straipsniams:

16. Komunistų partija, kaip diktatūrinė ir iš esmės priešinga pagrindiniam lietuvių tautos siekimui ir kertiniam Konstitucijos nuostatui – Lietuvos nepriklausomumui, – nelaikoma teisine partija.

17. Asmenys, bolševikinės arba vokiškosios okupacijos metu išdavę Tėvynę bendradarbiavimu su priešu, savo veiksmais ar įtaka pakenkę tautos išsilaisvinimo kovai, susitepę išdavystėmis ar krauju, yra atsakingi prieš Lietuvos Teismą.

Šių faktų akivaizdoje tenka konstatuoti ir pareikšti, kad sovietinio okupacinio režimo dvasia ir praktika tebevyrauja Lietuvos teisinėje sistemoje. Tačiau Laisvės kovotojai turi teisę paklausti: kas trukdo Lietuvos teisėsaugai išvaduoti tautą iš sovietinių kolaborantų gniaužtų?

Laisvės kovų dalyviai:

Petras Plumpa
Algirdas Patackas
Balys Gajauskas
s. Nijolė Sadūnaitė

Lukiškių aikštėje pagerbtas laisvės kovotojų atminimas.

Valdo Kopūsto (ELTA) nuotr.

ROMUALDAS KRIAUČIŪNAS

Populiariausios studijų šakos Amerikoje

Karilės Vaitkutės pokalbis su prof. dr. Giedre Kumpikaite buvo ne tik įdomus („Draugas“, 2010 m. gegužės 29 d.), bet paskatino mintimis sugrįžti į studentavimo dienas. Klausinama, kaip pasirinkote profesiją, pašnekovė iš karto prisipažįsta, kad vienintelis dalykas, kuris jai patiko, buvo prancūzų kalba. Įdomi jos pastaba: „Tais laikais tai buvo labai nepaprastas dalykas, nes visos mergaitės norėjo studijuoti arba biologiją, arba chemiją – ką nors praktiško. O štai aš – prancūzų kalbą! Visi sakė, kad bus nepraktiška, tačiau štai jau tiek metų dirbu ir iš tos prancūzų kalbos gyvenu.“

Tai skaitydamas prisiminiau, kad maždaug tuo laiku, kai ji studijavo, buvo atlikta studentų apklausa („Dienos tarp dangoraižių“, Lietuvių studentų sąjungos JAV leidinys, Chicago, 1957). Iš leidinyje paskelbtų rezultatų matyti, kad buvo studijuojamos įvairiausios mokslo šakos. Jų 1956 m. išvardyta net 34! „Dabartiniu metu vyrų labiausia studijuojamos šakos yra inžinerija, architektūra, komercija ir chemija, o merginų – komercija, chemija, kalbos ir menas.“ Noriu pasidalinti ir kitais tos apklausos rezultatais, nes tai padės šiek tiek geriau suprasti tų laikų lietuviškos studentijos veidą. Kitiems gali kilti prisiminimai iš jų pačių patirties.

Pirmiausia, Lietuvių studentų sąjunga JAV buvo įkurta 1951 m. ir tais metais būrė 135 narius. Jų skaičius augo ir kitais metais – 1952 m. – jau turėti 272 nariai. 1953 m. – 512 narių, 1954 m. – 596, 1955 m. – 725, o 1956 m. – 743. Veikla klestėjo skyriuose, kurių buvo 23. Didžiausias skyrius pagal narių skaičių 1956 m. buvo Čikaga su 174 nariais; antroje vietoje puikavosi New York su 78 nariais; Boston skyrius turėjo 68 narius. Savo laiku pagarsėjęs Urbana skyrius tais metais buvo šeštoje vietoje – su 48 nariais. Jį lenkė Detroit su 65 ir Cleveland – su 56 nariais. Tais metais sąjungoje buvo 40.8 proc. merginų ir 59.2 proc. vaikynų.

Anketoje dalyvavo 306 studentai. Pagal amžių gausiausia buvo 20–25 metų grupė – 49 proc. Šeimos padėtis – 91 proc. buvo nevedę ar neištekėjusios. Dauguma – 62 proc. – vidurinį mokslą buvo baigę JAV, likusieji Europoje. Įdomūs duomenys apie „reguliarų lietuviškos spaudos skaitymą“. Net 79 proc. atsakovų skaitė „Draugą“; po to sekė „Aidai“ (49 proc.), „Lietuvių dienos“ (35 proc.), „Dirva“ (33 proc.), „Ateitis“ (31 proc.) ir t.t. Metai prieš apklausą (1955 m.) 52 proc. atsakovų perskaitė mažiau nei šešias lietuviškas knygas, 86 proc. dalyvavo Vasario 16-osios minėjime, o 70 proc. – Birželio įvykių minėjime. 68 proc. atsakovų dalyvavo bent penkiuose lietuvių susirinkimuose, paskaitose, minėjimuose. Net 78 proc. savo bibliotekoje turėjo Lietuvos istoriją. Kiek mažesnis nuošimtis – 64 proc. – savo namuose turėjo „Lietuvių kalbos vadovą“.

Gana patriotiškai nusiteikę tų laikų studentai buvo ir lietuviškos šeimos klausimu. Kurdami šeimą, 82 proc. sakė ieškosią lietuvio/lietuvės, 6 proc. sakė nekreipsią dėmesio į tautybę, o likusieji 10 proc. neturėjo jokios nuomonės. Dar du klausimai iš tos anketos. „Kuriam reikalui lietuvių visuomenė turėtų skirti visą savo dėmesį?“ Atsakymai: „Lietuviškumo išlaikymui“ – teigė 23 proc.; „Lietuvos vadavimo darbui“ sakė 10 proc.; „Abiems lygiai“ – galvojo 65 proc. Paskutinis klausimas buvo skirtas Lietuvos bylai tarp kitataučių. 29 proc. to klausimo visai nekėlė; 56 proc. jį iškėlė iki dešimties kartų, o likusieji jį iškėlė daugiau nei dešimt kartų.

Neturiu duomenų, kiek šiuo metu lietuvių studentų yra JAV ir ką jie studijuoja. Įdomumui paieškojau bendrų duomenų apie JAV studentus ir jų studijų šakas. Pagal US Department of Education 2009 metais paskelbtus duomenis, 2006–2007 metais JAV buvo suteikta 1.524,000 bakalauro laipsnių. Daugiausia tų laipsnių (328,000) buvo duoti verslo/prekybos srityse. Toliau sekė socialiniai mokslai ir istorija (164,000), švietimas (106,000) ir sveikatos mokslai (102,000). 177,000 magistro laipsnių buvo suteikti švietimo srityje, o 150,000 tokių pačių laipsnių versle/prekyboje. Daugiausia daktaro laipsnių suteikta sveikatos ir klinikinių mokslų srityje – 8,100, biologijos ir biomedicinos moksluose – 6,400, psichologijoje – 5,200 ir griežtuose moksluose – 4,800. Bendrai paėmus, per paskutinius dešimt metų išduotų bakalauro laipsnių skaičius paaugo 30 proc.

Pabaigai noriu grįžti prie pradžioje minėto pokalbio su dr. Kumpikaite. Pokalbio pabaigoje ji labai trumpai ir sakytai, kukliai pamini savo sukurtą filmą „Sparnams prisiminti“. Tai dokumentinis filmas apie jos tėvelio aviatoriaus Julijono Kumpikevičiaus-Kumpikio skrydį iš Čekijos pro nacistinės Vokietijos erdvę į Lietuvą 1934 m. Prieš pradėdama kurti filmą ji nei neturėjo savo filmavimo aparato. Ji pati parašė scenarijų, Čekijoje surado senų lėktuvų klubą, pati parinko muziką. „Statydama filmą turėjau progos pažiūrėti į jų (tėvų) gyvenimą iš kito taško, suprasti jų širdgėlą ir tikrai suvokti, koks sunkus buvo jų gyvenimas“ – tokiais žodžiais baigė ji pokalbį apie savo filmą. Jeigu dr. Kumpikaitė būtų buvusi mažiau kuklesnė, ji taip pat būtų galėjusi pridurti, kad pernai metais balandžio 25 d. jos filmas laimėjo platinos apdovanojimą („Platinum Remi Award“), kuris biografinių ar autobiografinių filmų grupėje buvo įteiktas 42 „WorldFest Houston International Film Festival“ metu. Šią informaciją pasisėkė sumedžioti Long Island University C. W. Post skyriaus internetinėje svetainėje. Tame universitete dr. Kumpikaitė dėsto savo pamėgtą prancūzų kalbą.

Minėtas festivalis yra didžiausias filmų ir video konkursas pasaulyje, kuriam buvo pristatyta daugiau nei 4,000 kūrinių iš 33 kraštų. Kai kuriose grupėse buvo sulaukta daugiau nei 400 filmų. Kiekvienoje grupėje buvo įteikta tik po vieną platinos, aukso, sidabro ir bronzos apdovanojimą. Filmas „Sparnams prisiminti“ (angl. „Wings to Remember“) yra 47 min. trukmės. Jis buvo filmuotas Čekijoje, Lietuvoje ir New York mieste. Filmas pagamintas dr. G. Kumpikaitės firmos „Amberwings Productions“. O kur ji būtų galima pamatyti? Gal naujai įsteigtos JAV lietuvių studentų sąjungos susirinkime ar suvažiavime? Būtų tikrai įdomu.

FILMAS APIE STALINO GULAGO „STATISTUS”

DALIA CIDZIKAITĖ

Sovietų vykdytas milijonų žmonių trėmimas į Sibirą – šis ir kiti nusikaltimai žmoniškumui niekada nesulaukė akistatos su teisėtvarka – teigia 2007 metais anglų kalba sukurtą dokumentinio filmo „Vaikai tremtyje” („Children in Exile”) autorius **Chris Swider**, kurio artimiausiuose planuose – naujo filmo kūrimas, šįkart apie moterų Gulago patirtį. Jei žmonės Swider prasitaria, jog jo filmo tema nėra šiuo metu aktuali, jis pasiūlo pasiklausyti jo spaudos atstovo – Vladimir Putin. Režisieriaus nuomone, Rusijos ministras pirmininkas labai aiškiai pasako, kokia aktuali ši tema yra.

Čikagos Columbia College režisūrą dėstančio Swider sukurtame filme pagrindinis dėmesys skiriamas tų žmonių pasakojimams, kurie į Sibirą pakliuvo būdami vaikais. Režisieriaus filmas meta iššūkį garsiajam Josefo Stalino posakiui, pasak kurio, viena mirtis yra tragedija, o milijonai mirčių – statistika, ir žiūrovui pasiūlo kelių dešimčių tokių „statistų” – į Sibirą ištremtų vaikų ar paauglių asmenines istorijas: suėmimą, žiaurius tardymus, nežmonišką kelionę gyvulinuose vagonuose, badavimą, sovietinio režimo netvarką.

Gimęs Anglijoje, šešių mėnesių atvykęs į JAV, Swider sako, jog jis yra amerikietis ir ši šalis jam patinka. „Galėčiau kraustytis gyventi ir į Lenkiją, iš kur yra kilę mano tėvai, protėviai, bet man čia patinka. Amerikiečiai turi daug gerų bruožų. Bet jie turi ir keletą silpnų taškų”, – teigia filmo kūrėjas. Vienu iš tokių silpnų taškų Swider laiko amerikiečių norą būti laimingais, neišsenkantį jų optimizmą. Todėl, svarsto jis, jie negali suvokti tam tikrų nelaimingų tikrovės dalykų, tarp jų ir Sovietų Sąjungos Gulago, nes jie kėsinasi į jų laimę.

Filmo „Vaikai tremtyje” autorius užaugo su pasakojimais apie Sovietų Sąjungos vykdytus žiaurumus niekuo nekaltiems žmonėms, tarp jų ir vaikams. „Esu filmų kūrėjas ir aš kartojau pasakojimus, kuriuos man

Chris Swider.

papasakojo tėtis. Tai istorijos iš mano pasaulio.” Swider prisimena, jog jam augant žmonės jo pasaulyje buvo dviejų rūšių: tie, kurie buvo deportuoti į koncentracijos stovyklas, ir tie, kurie buvo deportuoti į Gulagus.

„Prisimenu, kai JAV pirmą kartą buvo išspausdintas Solženycinas ir kai jis atvyko į Ameriką, buvo skelbiama, kad tai pirmas kartas, kai apie Gulagą imta kalbėti, kad jis pralaužė ledus. Netiesa – ir iki jo buvo daug išleista knygų apie tai. Jei gyvendamas JAV norėjai jas perskaityti, jei norėjai žiūrėti į Sovietų Sąjungą kritiškai, galėjai tą laisvai padaryti”, – įsitikinęs Swider.

Žmonės tiek mažai žinojo apie Sovietų Sąjungą arba klaidingai viską suprato, prisimena filmo „Vaikai tremtyje” režisierius, kad jo tėvas, kuris buvo vienas iš tų į Sibirą ištremtų vaikų, tapęs psichiatru, išsilavinimą turinčiu žmogumi tam tikra prasme nenorėjo apie savo gulaginę patirtį kalbėti. Swider mama apie tai kalbėjo dar mažiau. „Žmonėms, kuriems pavyko sugrįžti iš gulagų, galutinis išėjimas buvo, kad į juos žiūrėjo įtartinai – kodėl ir koku būdu jie išgyveno. Tai buvo paskutinis žiaurumas”, – teigia jis.

Kurdamas dokumentinį filmą apie vaikų išgyvenimus Sibire, Swider, skirtingai nuo daugelio dokumentinių filmų, atsisakė pasakojimo. Su viena maža išimtimi – archyvine

medžiaga apie Antrojo pasaulinio karo pradžią, filme nėra kalbančių žinovų, istorikų. Kiekvienas žmogus, kuris kalba filme, buvo Gulage arba tremtyje. Kalbinami žmonės pasakoja pirmuoju asmeniu apie savo asmeninę patirtį.

Vienas iš Swider 1992–1993 m. kalbintų žmonių buvo paskutinis Lenkijos prezidentas Sovietų Sąjungos laikais Wojciech Witold Jaruzelski. Mažai kas žino, sako Swider, kad Jaruzelski būdamas vaikas buvo deportuotas į Gulagą. „Žmonės klausia, kodėl aš jį kalbinau ir įtraukiau į filmą – apie pusę Lenkijos žmonių jo nekenčia. Mano priežastis – paprasta. Jis, be jokios abejonės, yra prorusas ir jei jis papasakos kažką panašaus į kitų pasakojimus, tada negalėsi sakyti, kad tie kiti žmonės yra fanatikai antikomunistai.” Kaip teigia filmo režisierius, buvo ir etikos dalykas. „Nesvarbu, kuo jis tapo vėliau, negalime paneigti, kad jis nekenėjo, – sako jis. – Juk jis buvo tik vaikas, kai buvo deportuotas į Sibirą. Įtariu, kad kažkas jam nutiko Gulage, kad jis tapo savo tautos priešu.”

Swider įdomu detalės. „Žmonės girdi apie tremtyje išgyventus dalykus, bet jie nežino, kaip juos suvokti. Galima sakyti, kad vienas iš Gulago bruožų yra milžiniška neteisybė, arba galima pasakyti, kad tai – didžiulis blogis, kad tai bet kokios teisės nebuvimas. Galite išvardyti visus šiuos dalykus, kurie man asmeniškai nieko nereiškia, skamba tuščiai ir be gyvybės, palyginti su bet kurio vieno žmogaus, ten buvusio, pasakojimu angliškai”, – sako pašnekovas.

Štai vienas filmo herojus pasakoja, kad derliaus nuėmimo gale Kazachstane už visą vasaros darbą buvo sumokama vienu arbūzu ir dviem kepalais duonos. Ir su tuo jie turėjo išgyventi visą žiemą, kuri tęsėsi nuo vėlyvo spalio iki balandžio mėnesio. Swider teigimu, būtent toks konkretumas, tokia detalė leidžia aiškiau suprasti, kaip ten viskas buvo, nei girdėjimas sakant, kad žmonių gyvenimo sąlygos Sovietų Sąjungoje

buvo sudėtingos, trūko maisto ir pan.

Žmonės, kuriuos režisierius apklausė, kalbėjo labai emocionaliai. Swider nuomone, beveik negali sakyti, kad tai buvo interviu. „Įjungiau filmavimo kamerą ir jie kraujuoja, tiesiog kalba. Jie nustebe, kad atsirado žmogus, kuris nori visa tai iškalauyti. O tai liūdina”, – dalijosi savo išgyvenimais režisierius.

Nors filmas „Vaikai tremtyje” buvo rodomas daug kur pasaulyje, laimėjo keletą apdovanojimų, Swider nori jį parodyti visur, kur jį norės pamatyti. Šį filmą jis pasiūlė filmų festivaliams Rusijoje ir Ukrainoje, bet atsakymas buvo neigiamas. Švedija irgi nenori girdėti. Režisierius sako, jog jam daug reikė, kad filmas buvo parodytas Kambodžoje. „Vaikus tremtyje” turėtų rodyti Baltarusijoje ir Danijoje. Swider šio filmo kopiją nusiuntė ir pažįstamai Vilniuje. Deja, jai parodžius filmą savo kolegoms televizijoje, išgirdo

Filmo režisieriaus tėvas Uchtoje, Komintern, 1940 m.

atsakymą, jog tai atsibodusi tema ir niekam ji neįdomi. Panašaus atsakymo filmo kūrėjas sulaukė ir iš Krokuvos. Ten kolega jam pasakė, jog nors jis sukūrė labai gerą filmą, jo Krokuvos filmų festivalyje nerodys. Nes jei parodys, niekas neateis. „Jiems reikia kitko, – sako Swider. – Jiems nereikia praeities, jiems reikia naujos Europos.”

Jei filmo peržiūroje dalyvauoda pats režisierius, žmonės ateidavo ir padėkodavo. Padėkos Swider susilaukė ir iš vienos filmo herojės – nusiuntus jai filmo kopiją, jos marti parašė, kad moteris yra labai dėkinga, nes dabar jos anūkai tiki jos pasakojimais, kuriuos senelė papasakojo. Swider konstatuoja liūdną faktą: „Tu netiki savo senele, bet tiki istorija, papasakota per televiziją. Tai baisu, bet tai tiesa.”

Šiuo metu Swider galvoja apie naują projektą – ieško moterų, kurios galėtų pasidalinti savo patirtimi Sibiro gulaguose. Kol kas jis nežino, kokia kryptimi projektas pasuks, pirmiausia turi surasti moteris, pakalbinti jas, peržiūrėti turimą medžiagą, surasti temą ir sudėti į viena. Vis dėlto šie tokie reimai Swider galvoje jau yra: „Vėl norėčiau chronologiškai parodyti, ką reikė moteriai būti Gulage arba tremtyje. Kaip jai pavyko ištrukti. Todėl ieškau moterų su Gulago patirtimi, kurios nors šiek tiek kalbėtų angliškai. Būtų smagu, jei atsilieptų ir lietuvės”, – sakė filmo „Vaikai tremtyje” režisierius.

Apie savo filmą C. Swider pasakoš šiųmetiniame 57-ame Santauros-Šviesos suvažiavime, kuris vyks rugėjo 10–12 d. Lietuvių dailės muziejuje, Pasaulio lietuvių centre, LeMont.

Vaikai, kadras iš filmo „Vaikai tremtyje”.

Iš C. Swider asmeninio albumo.

Praeities prisiminimai

LEONARDAS GOGELIS

1957 metais Velykos išpuolė balandžio 21 d. Pačioje balandžio pradžioje (2.04) į Vilnių buvo atvažiavusi Mama, kad mane perspėtų būti atsargesniam. Kaip jau rašiau, kovo mėnesy iš mūsų kurso buvo pašalinti trys draugai: Zigmas Tamakauskas, kurso seniūnas Algis Vaitkus (juodu paėmė į kariuomenę) ir Valius Ardziūnas. Aš buvau be galo sukrėstas tų įvykių, parašiau protesto pareiškimą universiteto rektoriui ir fakulteto dekanui (apie tai paminėjau laiške Mamai), Ji, vos sulaukusi sekmadienio, kuo greičiausiai atskubėjo į Vilnių, tada dar nusifotografavom. Atsimenu, kai kurie kurso draugai davinėjo man prisiminimui savo nuotraukas – turbūt jausdami, kad netrukus išsiskirsiu su jais.

Vėliau Mama pasakojo man, kad tada, atvažiavusi į „Taurą“ bendrabutį, ji, man nesant kambaryje, užsipuolusi Mykolą Aleliūną – provakavusį su manim ginčus ir vėliau mane įskundusį saugumui. Jis tada aiškinosi jai, jog norįs daryti karjerą ir todėl negalįs kitaip elgtis.

Mamai išvažiavus, o artėjant Velykoms, jutau vis didesnį neramumą – lyg ir laukiau kažkokių įvykių. Ėmiau jau tada svajoti apie Lenkiją – kur tada, po 1956 metų spalio įvykių jau-tėsi taip daug laisvės, kas buvo matyti iš to meto lenkų spaudos. Dažnai su piktumu pagalvodavau: „Mesiu šį universitetą, kuris toks neteisingas savo auklėtiniams!“ Net paskaitas ėmiau praleidinėti, o iki tol buvau toks uolus studentas, pirmą kursą baigęs vienais penketais! Apėmė mane kažkokia apatija, abuoju mas visam kam.

• • •

Labai traukė mane į Biržus, pas Mamą. Bet kaip parvažiuoti šventėms namo? Bet kaip parvažiuoti šventėms namo? Nė vieno studento Velykoms neatleisdavo nuo užsiėmimų, tuo atžvilgiu vyresnybė buvo ypač griežta, ir štai man padėjo... nelaimingas atsitikimas. Prieš pat Velykas mirė mano klasės draugas Jonas Trimbelis, studijavęs Kaune (kartu su juo Biržų bažnyčioje buvom ministrantais, nuo ankstyviausios vaikystės ligi gimnazijos baigimo). Ir štai Didįjį Ketvirtadienį į „Taurą“ atėjo mamos telegrama iš Biržų: „Atvažiuok, mirė Trimbelis.“ Tučtuojau nuėjau su ta telegrama pas fakulteto dekaną, ir jis leido man išvažiuoti.

Tos pačios dienos (18.04) vakare buvau jau geležinkelio stotyje. Belaukdamas traukinio į Šiaulius (ten – persėdimas į Biržų siauruką), pamaciau minioje savo kurso ir kambario draugą Henriką Valeiką, beieškančį manęs. Pamatęs pripuolė: „Kuo greičiausiai duok šen bilietą, grąžinsiu jį į kasą! Niekur tu nevažiuosi – ar žinai, kad tu universitete laikais kaip ant plaukelio?“ Ir papasakojo apie ką tik pasibaigusį mūsų kurso komjaunimo susirinkimą, kuris buvo skirtas specialiai man – jame buvo pasmerktos mano „nacionalistinės“ pažiūros.

Pasakojau jam, kad vis tiek važiuoju į Biržus, kas beįvyktų. „Juo labiau turiu pasimatyti su Mama, nes nežinia, kas manęs laukia“, – kiek prisimenu, tada pasakiau. Ir išvažiavau.

Į draugo laidotuves pavėlavau. Bet užtat tas paskutinės Velykas praleidau namie. Ir pirmą, ir antrą

dieną aš tarnavau Mišioms – paskutinį kartą gyvenime. Sovietų universiteto studentas, patarnaujantis Mišioms, tai, aišku, nebuvo kasdieniškas ir įprastas įvykis.

Tada, atsimenu, mane kažkodėl ypatingai ir savotiškai sujaudino „Rezurekcija“ – pirmosios pamaldos, prieš pat saulei tekant prie tuščios Kristaus karsto slenksčio, su didinga procesija, tris kartus einančia labai erdviu šventoriumi aplink baltą Biržų bažnyčią, su taip iškilmingai skambančia: „Linksmą dieną mums prašvito...“ Kažkodėl neramų virpulį sukėlė man tą rytą pirmieji kunigo užgiedotos psalmės žodžiai: „Laudate Dominum omnes gentes“. Ir po tos psalmės didingai sugriaudusi choro giesmė: „Gloria Tibi, Trinitas“.

Antrą Velykų dieną, vakare, jau ruošiausi į Vilnių, tvarkiau savo popierius, užrašus, knygas. Šiek tiek persišaldžiau, mane krėtė drebulys. Jutau ir kažkokį nerimą, buvau susierzinęs ir piktas, kad turiu važiuoti. Visą naktį blaškiausi lovoje, kankino mane visokie košmarai, o ausyse spengė didingos lotyniškos giesmės, pripildydamos sielą paslaptingos mistinės baimės.

Išvažiavau į Vilnių autobusu antradienio (23.04) rytą. Palydėjo mane Mama. (Nežinojau, kad sekantį kartą pamatysiu ją po kelių mėnesių tuščioje LTSR Aukščiausiojo Teismo salėje, be galo išblyškusią ir sublogusią.).

• • •

Universitete niekas man nedarė jokių pastabų, nors praleidau nemažai paskaitų. Net Mykolas atrodė malonesnis, kalbėjo su manim švelniau, draugiškai šypsodamasis: „Mes, Leonardai, ir kitais mokslo metais gal kartu gyvensime...“

Šiek tiek apsirikau. Balandžio 25 dienos popietė buvo ypač graži, saulėta, tikrai pavasariška. Parašiau mamai laišką, kad viskas tvarkoj, niekas prie manęs nesikabina. Prie bendrabučio sutikau kurso draugą Algį Kiminių. Tai buvo įsitikinęs komjaunuolis, bet labai atviras ir nuoširdus žemaitukas, prielankus man. Pakvietė mane pasivaikščioti. Nuėjau už Jaunimo sodo (Bernardinų), kitapus Vilnelės, į vaizdingus Altarijos kalnus. Apėję Bekešą, užlipome ant kalnelio, vadinamo „Gedimino kapu“. Grįžom Katedros aikšte jau temstant. Kažką užsiminiau apie Lietuvos istoriją – ką mum primena ši aikštė. „Kodėl jūs visi nuolat apie tai kalbate! – šokosi Algis. – Ar negalit nustoti apie tai kalbėti?“ Atrodė, lyg būčiau atvėręs jame kažkokią kraujuojančią žaizdą! (Tik žymiai vėliau supratau, kad iš tiesų būta jame tokios neužgijusios žaizdos. Grįžęs iš lagerių į Vilnių, dažnai sutikau vaikštinejantį gatvėm, vis kažkuo nepatenkintą Algį, jis buvo jau visai kitoks.)

Tą vakarą su juo dar ilgai ir nuoširdžiai ginčijomės. Atsisveikindamas su manim prie Čiurlionio gatvės bendrabučių Kiminius paklausė: „Leonardai, kodėl tu kalbiesi su manim su tokiu pasitikėjimu? Juk žinai, kad jeigu kas – aš tavęs nesigailėsiu...“ Neprisimenu, ką jam į tai atsakiau, rodos, kad vertinau ir gerbiau tokį nuoširdų ir atvirą pašnekovą. Atsisveikinom labai draugiškai.

• • •

...Buvo ankstyvas balandžio 26-tosios priešaušris, kai 425 kambario gyventojus pažadino staigus beldimas į duris. Įėjo trys vyrai. Pašokau iš lo-

vos, instinktyviai griebiau rankšluostį, nuskubėjau prieškambario link, kad nusiprausčiau. Bet vienas iš ankstyvųjų svečių mane sulaikė: „Neikit ten! Kaip jūsų pavardė?“ Kai pasakiau, liepė apsirengti ir parodė kažkokį popierių – tai buvo prokuroro orderis mano areštui ir kratai. Mykolas, kilstelėjęs ant alkūnės, atrodė be galo nustebęs!“ „Kaip tai, ką visa tai reiškia? Kur norit jį vesti?“

Krata truko neilgai – knygų, popierių turėjau nedaug. Paėmė porą knygų, kur antroje viršelio pusėje buvau nupiešęs juosteles, vaizduojančias tautinę trispalvę. „Pasirašykite po tomis juostelėmis!“, – tarė man vienas. „Ne kam to reikia, – pasakė kitas, – parašas ant knygų yra, to užtenka.“

Kai išvedė mane iš kambario, buvo apie 4 val. ryto. „Tauras“ dar miegojo. Bendrabučio administratorius pažiūrėjo į mane su aiškia užuojauta (aš vis dar galvojau, kad netrukus čia grįšiu!). Atvažiavo „Pobieda“, laukusi kažkur už kampo. Po poros minučių sustojom priešais Lenino paminklą – Leninas simbolišku kairės rankos gestu rodė žemyn, kaip tik į KGB požemius.

Kai lipom puošniais laiptais į antrą aukštą, neiškenčiau nepagyres tokio gražaus rūmų interjero – sovietai nieko panašaus nepastatytų! „Tai seni rūmai, – šyptelėjo vienas lydėjusių mane saugumiečių, – čia buvo ir lenkų teismas, ir vokiečių gestapo... Tokia jau, matyt, šių rūmų

paskirtis...”

Tardytojas Pylnikovas (jei neklystu leitenantas) atsivedė mane į savo kabinetą, į seifą pasidėjo pistoletą ir netrukus pradėjo tardymą.

Tą pačią balandžio 26 dieną, gal keliom valandom vėliau, į Biržų vaitinę užėjo mano mamos bendradarbės vyras, saugumietis Simanavičius ir iškvietė mamą: „Gogeliene, eime pas jus, turiu į jus reikalą...“ Ten jau buvo operatyvinė grupė. Kratos metu atnešė laiškanėšys telegramą iš Vilniaus – kambario draugas Henrikas Valeika (puikūs vyras, tik gal kartais per baikštus) nepabūgo pranešti mamai apie mano areštą.

Krata tęsėsi kelias valandas. Rado pora „antitarybinių“ eilėraščių, trispalvę vėliavą (skrynioje tarp senų rakandų). Pakūrę krosnį, sudegino (be jokių protokolų). „Naujosios Romuvos“ žurnalo didžiulį komplektą. Labai charakteringa, kad sunaikino žurnalą, nieko nerašiusį prieš sovietus, be galo spalvingai ir visapusiškai informavusį apie prieškarinės Lietuvos kultūrinį gyvenimą! Jie (kėgėbis-tai) beveik tiksliai nustatė, iš kur jiems grėsė tikras pavojus.

Kas skaitėte „Don Kichotą“, prisiminkite, kaip imtasi „gydyti“ šį riterį – visų pirma buvo sudeginti riteriniai romanai!

Pirmą kartą išspausdinta laikraštyje „Laisvoji Lietuva“, 1979 m. gegužės 3 d.

LEONARDAS GOGELIS

Tu dar tikėk!

**Tu neliūdėk, kad toks nuožmus vasaris,
Kad ant širdies sunku tau ir nyku,
Ir kad kančia vagas kaktoj išvarė –
Sulaukt duos Dievas kitokių laikų.**

**Tu dar tikėk – papūs vasariai vėjai,
Padangėn mūsų grįš dalia šviesi.
Tėvynė grįš, kurią kadais turėjai –
Nenusimink, jog be namų esi.**

**Tu dar tikėki – bus kitoks vasaris,
Ant aukšto stiebo plaksis vėliava,
Žygiuosim mes pagojais ir pabarėm,
Ir vėl dainom aidės mūsų Lietuva.**

**Ištirps tamsa, išauš laimingos dienos
Prasmegs kaip šmėklos kruvini carai.
Tu neliūdėk – dar grįšiu prie Širvėnos
Rankas mums, veidus glostys ajerai.**

**Ir ant pečių mums pasunkės kuprinės,
Eisim per klonius, žengsime kalvom.
Tu dar tikėk – sugrįšim į Tėvynę,
Švytės trispalvė rytmečio spalvom.**

**Mes atstatysim protėvių sodybą,
Smūtkelį naują dievdirbys išdroš.
Grąžinsim vėl valstybę ir tikybą,
Tu neliūdėk – sulauksim tos aušros!**

**Šventa ugnis ramovėj dar rusena,
Tu tvirtas būk, tu dar tikėk, žmogau!
Mes grįšim, grįšim į Tėvynę seną!
Ir aš tikiu – nors baisiai pavargau...**

1979 m.

D. Grybauskaitė pasveikino Rusijos prezidentą

Vilnius, birželio 14 d. (Delfi.lt) – Prezidentė Dalia Grybauskaitė savo ir visų Lietuvos žmonių vardu pasveikino Rusijos prezidentą Dmitrij Medvedev šalies nacionalinės šventės – Rusijos dienos – proga, praneša Prezidento spaudos tarnyba.

„Prieš dvidešimt metų birželio 12 d. Rusijoje priimtas pareiškimas dėl šalies suvereniteto įtvirtino pamatinius šiuolaikinės taikios ir demokratinės valstybės principus: ištatymo viršenybę, piliečių lygybę prieš įstatymą, valdžių atskyrimą. Lygiai po metų, tą pačią birželio 12 dieną, Rusijos gyventojai laisvai ir demokratiškai išsirinko pirmąjį savo nepriklausomos šalies prezidentą“, – rašoma šalies vadovės sveikinimo laiške.

Prezidentės D. Grybauskaitės nuomone, šie įvykiai padėjo tvirtus pamatus ne tik Rusijos, kaip suverenos valstybės, vidinei raidai, bet ir nubrėžė gaires santykiams su kaimynais bei tarptautine bendruomene.

Prezidentės įsitikinimu, siekio taikiai gyventi su visomis šalimis ir tautomis įgyvendinimas, įtvirtintas birželio 12 d. pareiškime, yra esminė nuostata, kuriant konstruktyvius ir abipusiai naudingus santykius tarp valstybių moderniaje pasaulyje.

„Noriu palinkėti, kad Rusija ir Lietuva, įgyvendindamos šį siekį, ir toliau plėtotų draugiškus, abipusiu supratimu ir pasitikėjimu grįstus ryšius. Tikiuosi, kad mūsų būsimas susitikimas prie to prisidės“, – rašo šalies vadovė.

Skelbiamos ekspedicijos „Misija Sibiras’10“ dalyvių pavardės

Vilnius, birželio 14 d. (ELTA) – Minint Gedulo ir vilties dieną, Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT) skelbia pavardes 20-ties žmonių, atrinktų į jaunimo pilietiško ir patriotiško ugdymo projektą „Misija Sibiras’10“.

Bandomąjį žygį po Dzūkiją savaitgalį įveikusieji ištvermingiausi jaunuoliai šių metų liepos 1–16 d. vyks į Sverdlovsko sritį Rusijos Federacijoje. Projekto dalyvių pavardės skelbiamos internetiniame tinklalapyje www.misijasibiras.lt.

LiJOT prezidentas Šarūnas Frolenko šių metų ekspediciją vadina neeiline. „Šiandien, visoje Lietuvoje minint Gedulo ir vilties dieną, dalis bandomajame žygyje dalyvavusių jaunuolių sužinos, jog būtent jie šią vasarą vyks į tas vietas, kur buvo ištremti ir kalinti mūsų tautiečiai. Sibire jie turės neeilinę galimybę paminėti Lietuvos okupacijos 70-metį bei pagerbti ten kalintus ir žuvusius mūsų šalies žmones, todėl ši ekspedicija bus pagarbos ir atminimo jiems simbolis“, – sako Š. Frolenko.

Šias metais į Sibirą vyksiančios jau aštuntosios ekspedicijos dalyviai atrinkti savaitgalį įvykusio antrojo projekto atrankos rato – bandomojo

žygio – metu. Beveik 70-ies motyvuotų ir atkaklių jaunuolių būrys dvi dienas žygiavo po Dzūkijos nacionalinio parko teritoriją, kol birželio 13 d. popietę pasiekė galutinį tikslą – Liškiavos gyvenvietę. Keliaudami miško takeliais, upių slėnių šlaitais, praeidami mažus, pamiškėse įsikūrusius vienkiemius ir kaimelius, žygiuodami pėsčiomis ir ant pečių nešdami sunkias kuprines, jaunuoliai iš viso įveikė 53 kilometrų atstumą.

Norą dalyvauti šių metų „Misija Sibiras’0“ projekte pareiškė apie 1,200 jaunuolių, iš kurių į bandomąjį žygį pakviesti tik 70 geriausiai anketas užpildžiusių asmenų. Kartu žygyje dalyvavo ir specialiai iš užsienio (Anglijos, Estijos) atvykę lietuviai.

Birželio 20 d. per Lietuvos televiziją (LTV) bus pirmą kartą rodomas tiesioginė projekto „Misija Sibiras’10“ koncertas.

Iki šiol jau surengtos 7 sėkmingos ekspedicijos į Sibirą 2006–2009 metais. Ekspedicijų metu jaunimas sutvarkė per pusšimtį lietuviškų kapinių, susitiko su ten gyvenančiomis Lietuvių Bendruomenėmis, o grįžęs į Lietuvą skleidžia ekspedicijose surinktą informaciją savo bendraamžiams tėvynainiams.

Dėl A. Ūso mirties pradėtas ikiteisminis tyrimas

Vilnius, birželio 14 d. (ELTA) – Dėl verslininko Andriaus Ūso mirties pradėtas ikiteisminis tyrimas. „Pradėtas ikiteisminis tyrimas dėl mirties fakto nustatymo, o toliau viską parodys tyrimai, kurie bus atlikti artimiausiu metu“, – sakė laikinasis generalinis prokuroras Raimondas Petrauskas. Pasak jo, pirminė A. Ūso kūno apžiūra neparodė, jog būtų smurto požymių.

A. Ūsas rastas negyvas birželio 13 d. Jo kūną Alytaus rajone, Butrimonių seniūnijoje, Eigirdonių kaime, rado pro šalįėjusi vietos gyventoja. Jo kūnas buvo rastas vandens telkinyje, greta rastas keturratis motociklas. Įtariama, kad kaunietis žuvo, kai nesuvaldęs motociklo įlėkė į griovį.

Panevėžio apylinkės teismas gegužės pabaigoje turėjo pradėti nagrinėti Drąsiaus Kedžio dukrelės tvirkino bylą, kurioje įtarimai pareikšti vieninteliam A. Ūsui, tačiau, neatvykus jo advokatei, bylos nagrinėjimas buvo atidėtas iki birželio 16 dienos.

Laikinas generalinis prokuroras sakė, kad jeigu A. Ūso artimieji norės, byla bus išnagrinėta iki galo. Artimieji turi tokią teisę. R. Petrauskas taip pat pranešė, jog pareigūnai apklausė keletą liudininkų, patvirtinusių, kad „nebuvo pašalinio poveikio“ ir A. Ūsas pats nuvažiavo nuo kelio. Advokatė ir žuvusiojo artimieji teigė, kad pastaruoju metu jis nuolat skundėsi prasta sveikata.

Mirė kunigas Juozas Gražulis

A. a. kun. Juozas Gražulis.
A. Pliadžio nuotr.

Vilnius, birželio 14 d. (Delfi.lt) – Infarktas pakirto ilgametį Lietuvos vyriausiąjį kariuomenės kapelioną, kunigą Juozą Gražulį, pranešė Lietuvos kariuomenės ordinariatas. 54 metų amžiaus dvasininkas, parlamentaro Petro Gražulio brolis pastaruosius porą metų dirbo Kauno Šv. arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčioje ir Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos kunigo pagalbininku. Šios pareigos aukštą karinį pulkininko leitenanto laipsnį turinčiam kunigui buvo patikėtos po to, kai 2009 metų pradžioje už netinkamą dvasininkui elgesį jis neteko Lietuvos kariuomenės vyriausiojo kapeliono pareigų.

Alytaus rajone gimęs dvasininkas 1982 metais baigė Kauno tarpdiecezinę kunigų seminariją, Nepriklausomybės metais mokėsi Katalikų teologijos fakultete, kuriame įgijo teologijos licenciato laipsnį. J. Gražuliui teko tarnauti Simno, Šakių parapijos vikaru, Keturvalakių, Alytaus šv. Kazimiero parapijų klebonu, Alytaus Igulos kapelionu, vėliau – Alytaus dekanato dekanu.

2000–2009 metais Lietuvos kariuomenės ordinariato generaliniam vikarui buvo paskirtos ir vyriausiojo kariuomenės kapeliono pareigos.

Prancūzai turės savo mokyklą Vilniuje

Vilnius, birželio 14 d. (ELTA) – Vilniuje, Antakalnio mikrorajone, atidaryta nauja prancūzų mokykla. Prancūzijos ambasadorius Lietuvoje Francois Laumonier iškilmingai atidengė Charles de Montesquieu biustą – šio žymaus prancūzų rašytojo, filosofo ir teisininko vardu pavadinta naujoji mokykla.

„Esame laimingi Jums padėję ir prisidėję prie siekio, kad mūsų mieste būtų kuo įvairesnių mokyklų, kad kuo daugiau vaikų galėtų gilinti žinias sava kalba, kad stiprėtų ryšys tarp mūsų kultūrų, kad kitataučiai, pasiryžę gyventi ir dirbti mūsų krašte, jaustųsi kaip namuose“, – sveikino prancūzų bendruomenę Vilniaus meras Vilius Navickas.

Nauja prancūzų mokykla duris atvers nuo ateinančių mokslo metų pradžios. Naujame pastate įsikurs visos Vilniaus prancūzų mokyklos kla-

sės, o dar didesnę mokyklos plėtrą užtikrins lopšelinukų grupės mažyliams nuo 2 metų atidarymas ir didėjantis vyresnių klasių skaičius.

Iki šiol prancūzų mokykla buvo įsikūrusi dviejuose pastatuose: dalinasi patalpomis su lietuvių vaikų darželiu Žirmūnuose ir lenkų vaikų darželiu P. Višinskio gatvėje. Mokyklai trūko klasių, valgyklos, sporto salės, kiemo poilsiui, biuro administracijai, medicinos patalpų.

2009 m. pradžioje Prancūzijos ambasadorius kreipėsi į miesto vadovybę su prašymu tarpininkauti, kad mokyklos pastato įsigijimo ir jo paskirties pritaikymo mokymo reikmėms klausimai būtų sprendžiami pagal galimybes greičiau.

Vilniaus prancūzų pradinė mokykla siekia suteikti išsilavinimą vaikams nuo 3 iki 14 metų.

Būsimieji emigrantai turta išparduoda turguje

Vilnius, birželio 14 d. (Delfi.lt) – Savaitgalį Kaune vykusiam „Bagažinų“ turguje buvo galima sutikti žmonių, ne tik prekiaujančių nereikalingais daiktais, bet ir išparduodančių visą savo turta.

„Po dviejų savaičių išvažiuoju į Angliją. Į Lietuvą nebegrišiu, tad išparduoju viską, ką turiu, net ir automobilį, kuriuo čia atvažiavau“, – pasakojo kaunietė Aušra. Moteris apgailestauja, kad tenka palikti tėvynę, tačiau nemato čia ateities galimybių, todėl renkasi emigrantės dalį.

Pasak turgaus organizatorių, džiugu, kad prekiautojų ratas tik didėja ir įvairėja. „Atvejis, susijęs su

emigracija, nėra džiuginantis, tačiau padėtis yra tokia, kokia yra. Svarbiausia, kad šis mūsų turgus sudaro plačias galimybes bet kuriam Lietuvos žmogui“, – teigia turgaus organizatorių atstovas Jonas Plenta.

„Bagažinių“ turgus rengiami kiekvieno mėnesio antrą šeštadienį iki spalio mėnesio. Jie vyksta automobilių aikštelėje, esančioje prekybos miestelyje „Urmis“. Prekiautojai į turgų atvažiuoja automobiliais ar kitomis transporto priemonėmis ir iš jų bagažinių prekiauja savo nereikalingais, naudotais daiktais. Už prekybos vietą prekiautojams mokėti nereikia.

Aplankykite
www.draugas.org

Pasaulio naujienos

Neramumai Kirgizijoje tęsiasi

Vilnius, birželio 14 d. (BNS) – Tarpetninio smurto proveržis Kirgizijoje tęsiasi, oficialiai pranešama, kad per riaušes žuvo daugiau nei 90 žmonių, dar daugiau nei 1,000 sužeista. Riaušės vyksta tarp uzbekų ir kirgizų, pranešama apie nužudytą studentą iš Pakistano. Kirgizijos pietiniuose Džalal Abado ir Ošo miestuose paskelbta komendato valanda.

Reuters/Scanpix nuotr.

Kirgizijos kariai ir milicininkai budi „karštuosiuose taškuose“ šalies pietuose ir turi laikinosios vyriausybės leidimą šaudyti į žmones slopinant etninius susirėmimus. Visą naktį, nors buvo paskelbta komendanto valanda, įvairiose Džalal Abado vietose tebevyko susirėmimai. Riausių dalyviai padeginėjo pastatus, smurtauotojai buvo įsiveržę į ligoninę, kurioje gydomi sužeistieji. Buvo sudeginti Tautų draugystės universiteto, srities televizijos ir Džalal

Abado muitinės pastatai.

Tuo tarpu miesto hipodrome susirinko beveik 2,000 žmonių. Jie reikalauja, kad atsistatydintų gubernatorius Berkut Asanov, taip pat kad būtų suimtas ir teisiamas vietos išeivių iš Uzbekijos vadovas Kadyr-žan Batyrov, kuris kaltinamas provokacijomis ir tarpetninės nesantaikos kurstymu.

Tuo tarpu buvęs Kirgizijos prezidentas Kurmanbek Bakijev neigia, jog yra susijęs su riaušėmis Kirgizijos pietuose, ir ragina dėti visas pastangas, kad būtų nutrauktas kraujo liejimas.

Vyriausybės dekretu sakoma, kad bus leista naudoti mirtiną jėgą išpuoliams prieš valdžią atremti, valstybės ir privataus turto naikinimui sustabdyti ir civiliams gyventojams apginti.

Laikinoji prezidentė Roza Otunbajeva anksčiau kreipėsi Maskvą prašydama karinio išikišimo. „Padėtis tapo nebevaldoma, – per televiziją kreipdamasi į šalies gyventojus sakė R. Otunbajeva. – Mums reikia karių pajėgų iš išorės šiai padėčiai su-laikyti. Dėl šios priežasties kreipėmės į Rusiją prašydami pagalbos.”

Nors Maskva paskelbė, kad skubiai siunčia į šią buvusią sovietinę centrinės Azijos respubliką humanitarinę pagalbą, prezidento Dmitrij Medvedev atstovė sakė, kad kariai kol kas nebus siunčiami.

Belgijos rinkimus laimėjo flamandų separatistų partija

Vilnius, birželio 14 d. (BNS) – Už atskyrimą nuo Belgijos pasisakan-ti flamandų partija džiaugiasi pergale parlamento rinkimuose, šis laimėjimas gali apsunkinti pastangas sudaryti koaliciją ir imtis griežtų taupymo priemonių, kad būtų suvaldyta auganti valstybės skola.

Belgija negali leisti sau ilgų koalicijos kūrimo derybų, nes dėl politikos sustabdymo šalis gali tapti dar labiau pažeidžiama finansų rinkose, kurios atidžiai stebi skolų krizes, su kuriomis susiduria kai kurios iš 16-os euro zonos valstybių.

Naujojo flamandų sąjunga (Nieuw-Vlaamse Alliantie, N-VA) laimėjo Belgijos šiaurėje esančioje Flandrijoje, kur gyventojai kalba olandiškai. Čia ji surinko daugiau balsų, nei prancūzakalbei bendruomenei atstovaujantys socialistai (Parti Socialiste, PS) per atskirą balsavimą Belgijos pietuose esančiame frankofonų Valonijos regione.

„N-VA šiandien laimėjo rinkimus“, – sakė flamandų sąjungos vadovas 39 metų Bart De Wever, kreipdamasis į minią džiūgaujančių savo šalininkų, kurie mojavo vėliavomis ir giedojo flamandų nacionalinį himną.

N-VA, pasisakanti už taikų ir laipsnišką Belgijos padalijimą į Flandrijos ir Valonijos regionus, žemuosiuose parlamento rūmuose turės 27 vietas – viena daugiau už PS.

B. De Weveris tvirtina, kad jo nedomina aukščiausios valdžios pareigos vieningoje Belgijoje. Jis yra sakęs, jog neprieštarautų, kad pirmą kartą nuo 1974 m. prie vyriausybės vairo stotų prancūzakalbis premjeras, jei flamandai įgytų daugiau galių.

Partija, kuriai vadovauja 39 metų Bart De Wever, norėtų visiško Flandrijos ir prancūziškai kalbančios Valonijos atsiskyrimo. **Reuters** nuotr.

Buvę partneriai vyriausybėje krikščionys demokratai ir liberalai rinkimuose patyrė nemenkų praradimų. Tai pirmasis kartas, kai partija, pasisakanti už Belgijos išardymą, laimėjo daugiausiai balsų federaliniuose rinkimuose.

Tačiau N-VA negalės iš karto imtis veiksmų, kad būtų perduota daugiau galių regionams šioje 10,6 mln. gyventojų turinčioje šalyje, kur įsikūrusios Europos Sąjungos (ES) ir NATO būstinės.

Pagal Belgijoje galiojančią rinkimų sistemą, kai iš esmės vyksta dveji rinkimai, kuriuose atskiros partijos kovoja dėl prancūzakalbių gyventojų ir daugumą sudarančių olandiškai kalbančių rinkėjų balsų, yra neišvengiama koalicinė vyriausybė iš mažiausiai keturių politinių jėgų.

Partijos iš skurdesnių prancūzakalbių regionų federalinių įgaliojimų decentralizaciją laiko žingsniu į Belgijos išardymą, kuriam jos nepitaria, tačiau visos yra pasirengusios svarstyti galimybę pertvarkyti valstybę.

EUROPA

VARŠUVA

Lenkijos specialiojo 36-ojo aviacinio pulko pilotai, skraidinantys aukščiausius šalies asmenis, nuolat pažeidinėjo skrydžio taisykles ir procedūras. Įvairių šalių oro uostai ne kartą dėl to skundėsi, skelbia Lenkijos dienraštis „Rzeczpospolita“. Karinio specialisto Janusz Walczak teigimu, tokie pažeidimai vyksta todėl, kad „pilotai nėra pakankamai apmokyti, ir jų niekas nekontroliuoja“. Civilinėje aviacijoje dėl tokių pažeidimų būtų atimtas piloto leidimas, o kariniai pilotai išsisuka.

TALINAS

Rusija keičia savo diplomatijos kursą ir pastaruoju metu siekia pagerinti santykius su Europa bei JAV, pareiškė Vokietijos užsienio reikalų ministras Guido Westerwelle. „Rusijos sprendimas išaldyti karinį bendradarbiavimą su Iranu, remiantis Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos apribojimais, dar prieš pusmetį būtų neįsivaizduojamas,“ – ministras sakė spaudos konferencijoje po susitikimo su Baltijos šalių diplomatijos vadovais Taline. Tačiau Lietuvos, Estijos, Latvijos ir Vokietijos užsienio reikalų ministrai pripažino, kad būtų per anksti tikėtis, jog Rusijai ir Europos Sąjungos šalims pavyks artimiausiu laiku susitarti dėl bevizio režimo.

ATĖNAI

Tarptautiniai auditoriai pradėjo tikrinti Graikijos finansus siekdami įvertinti, kaip šalyje vykdoma taupymo programa. Europos Sąjungos (ES) ir Tarptautinio valiutos fondo (TVF) specialistai buvo nusiųsti į Graikiją remiantis susitarimu dėl pagalbos suteikimo. Graikija siekia iki 2014 m. biudžeto deficitą, kuris šiuo metu siekia 14 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP), sumažinti iki 3 proc. BVP. Specialistai bendraus su ministrais ir nepriklausomais Graikijos specialistais.

AZIJA

DELIS

Indijos Nikobarų salas supurtė 7,7 balo pagal Richterio skalę žemės

drebėjimas. Pasak JAV geologų, žemės drebėjimo epicentras buvo apie 150 kilometrų į vakarus nuo Nikobarų salų ir 440 kilometrų nuo Indonezijos Sumatros salos. Pranešimų apie žemės drebėjimo padarytą žalą negauta.

JAV

WASHINGTON, DC

Ketvirtą kartą nuo naftos platformos „Deepwater Horizon“ sprogi-mo prieš aštuonias savaites JAV prezidentas Barack Obama lankosi ekologinės nelaimės regione Meksikos įlankoje. Baltųjų rūmų duomenimis, B. Obama viešės Mississippi, Alabama ir Florida valstijose, kur stebės, kaip likviduojami katastrofos padariniai. Prezidentas dar kartą nukėlė jau kartą atidėtas keliones į Indoneziją ir Australiją. Dėl ekologinės nelaimės masto pats B. Obama sulaukia vis didesnės kritikos.

Paauglė amerikietė Abby Sunderland sėkmingai išgelbėta Indijos vandenyne po to, kai jos jachtą stipriai apgadino audra. Prancūzų laivo kapitonas sakė, kad 16-metė A. Sunderland jaučiasi gerai. Apie išgelbėjimą pranešta jos artimiesiems. A. Sunderland išplaukė iš Jungtinių Valstijų sausį į prieštarai vertinamą kelionę aplink pasaulį. Jos laivas buvo apgadintas, kai pakliuvo į smarkias bangas pusiaukelėje tarp Afrikos ir Australijos.

NEW YORK

Anot žiniasklaidos, amerikiečiai Afganistane aptiko didžiulius nudingųjų iškasenų kodus. Ličio, geležies, vario, kobalto ir aukso telkiniai yra tokie dideli, kad skurdi šalis gali tapti vienu didžiausių kalnakasybos centrų pasaulyje, savo interneto numeryje rašo „New York Times”.

PIETŲ AMERIKA

MEXICO

Meksikoje nukrito lėktuvas, priklausęs kandidato į gubernatoriaus pareigas Robert Borge Angulo rinkimų štabui, praneša naujienų agentūra AFP. Per nelaimę žuvo 9 žmonės. Lėktuvo nuolaužos jau aptiktos. Nelaimės priežastys dar nenustatytos. Pranešama, kad nelaimės metu lėktuve paties kandidato į Kintanos Roo valstijos gubernatoriaus pareigas nebuvo.

ATLANTIC Express Corp.

☎ 1-708-599-9680

AtlanticExpressCorp.com

Visą gegužės mėnesį
siuntinius į Lietuvą siųskite

PIGIAU

\$0.49/lbs (laivu),
\$1.99/lbs (oro siunta)

LYDI ŠVENTADIENIS

11 EILINIS SEKMADIENIS

NUODĖMĖS IR ATLEIDIMO ISTORIJA

BR. RAMŪNAS MIZGIRIS, OFM

Vienas fariziejus užsiprašė Jėzų pietų. Atėjęs į fariziejaus namus, jis sėdo prie stalo. Ir štai moteris, kuri buvo žinoma mieste nusidėjėlė, patyrusi, kad jis fariziejaus namuose, atsinešė alebastrinį indą kvapaus tepalo ir, verkdama priėjusi iš užpakalio prie jo kojų, ėmė laistyti jas ašaromis, šluostyti savo galvos plaukais, bučiavo jo kojas ir tepė jas tepalu. Tai matydamas fariziejus, kuris buvo Jėzų pasikvietęs, samprotavo pats vienas: „Jeigu šitas būtų pranašas, jis žinotų, kas tokia ši moteris, kuri jį paliečia, – kad ji nusidėjėlė!“ O Jėzus prabilo: „Simonai, turiu tau ką pasakyti.“ Tas atsiliepė: „Sakyk, Mokytojau!“

„Skolintojas turėjo du skolininkus. Vienas buvo skolingas penkis šimtus denarų, o kitas – penkiasdešimt. Jiems neturint iš ko atiduoti, jis dovanojo abiem. Katras labiau jį mylės? Simonas atsakė: „Manau, jog tasai, kuriam daugiau dovanota.“ Jėzus tarė: „Teisingai nusprendei.“ Ir, atsisukęs į moterį, jis tarė Simonui: „Matai šitą moterį? Aš atėjau į tavo namus, tu nedavei man vandens kojoms nusimazgoti, o ji suvilgė jas ašaromis ir nušluostė savo plaukais. Tu manęs nepabučiavai, o ji, vos man atėjus, nesiliauja bučiavusi man kojų. Tu aliejumi man galvos nepatepei, o ji tepalu patepė man kojas. Todėl aš tau sakau: jai atleidžiama daugybė jos nuodėmių, nes ji labai pamilo. Kam mažai atleista, tas menkai myli.“

O jai tarė: „Atleidžiamos tau nuodėmės.“ Sédintieji kartu už stalo pradėjo svarstyti: „Kas gi jis toks, kad net ir nuodėmes atleidžia?!“ O jis dar tarė moteriai: „Tavo tikėjimas išgelbėjo tave. Eik rami!“ (Lk 7, 36-50)

Pasakojimas prasideda nebyliai, be tiesioginės kalbos, vien tik tylūs gestai: įeina moteris nešina alebastriniu indu kvapaus tepalo, pasilenkia prie Jėzaus kojų, jas laisto ašaromis, šluosto savo galvos plaukais bei bučiuodama tepa tepalu. Tuo metu fariziejus Simonas, įtardamas Jėzų esant pranašą, buvo pasikvietęs jį į savo namus prie stalo.

Pagal paprotį vaišių namas buvo atviras praeiviams pasižiūrėti. Bet kad mieste žinoma nusidėjėlė ateitų į namus, tai nebuvo kasdieniškas įvykis. Nusidėjėle, matyt, ji buvo laikoma todėl, kad buvo prostitutė arba gyveno susidėjusi su pagoniu ar mui-tininku. Ši moteris nėra Marija Magdali-tė, kaip kartais būdavo manoma Bažnyčios tradicijoje (žr. Lk 8, 2; Jn 20, 1-2. 11-18). Pagal tuometinius Palestinos papročius puotoje valgydavo pusiau gulomis, pasirėmę kairiąja ranka, o dešine imdami valgius, todėl ir atgailaujanti nusidėjėlė galėjo prieiti prie Jėzaus kojų.

Galvos patepimas kvapiu tepalu buvo įprastas svečio pagerbimas Artimuosiuose Rytuose (žr. Ps 23, 5). Tradicinis rytietiškas vaišingumas taip pat reikalavo paduoti svečiui dubenį vandens nusiplauti per ke-lionę negrįstais vieškeliais apdulkė-

jusias kojas, apautas tik atvirais san-dalais. Tačiau kojų patepimas alieju-mi buvo retas dalykas ir rodė pager-biamo asmens tokį kilnumą bei šven-tumą, jog tedrįstama tik kojas patep-ti. Kojų pabučiavimai taip pat liudijo didelės pagarbos ir nusižeminusio dėkingumo ženklą (žr. Lk 17, 16). Moteris buvo susigraudinusi jau atei-dama, tad ašaros nukrito ant Jėzaus kojų. Kad ištaisyti šį akibrokštą, ji šluostė jas neapdairiai savo palaidais plaukais. Palaidi plaukai prieš vyrus anuomet reiškė begėdiškumą ir net galėjo tapti skyrybų priežastimi.

Paskui pasakojimas nukrypsta į fariziejų Simoną. Veiksmas ir toliau išlieka nebylus. Tačiau tik išoriškai, mat Simonas kalba pats su savim: „Jeigu šitas būtų pranašas, jis žinotų, kas tokia ši moteris, kuri jį paliečia, – kad ji nusidėjėlė!“ Tada žodį taria Jėzus. Jis įvertina moters veiksmą ir fariziejaus mintis, pasitelkdamas pa-lyginimą apie skolintoją ir du sko-lininkus: vienas jam buvo skolingas šimtą denarų, o kitas – penkiasdešimt. Denaras tuo metu buvo įprastas samdyto darbininko dienos užmoke-stis. Jiems neturint iš ko atiduoti, jis dovanojo abiem.

Jėzus klausia Simono: „Katras labiau jį mylės?“. Simonas atsako: „Manau, jog tasai, kuriam daugiau dovanota.“ Jėzus suteikia Simonui atsivertimo galimybę ir įsitikinimą, kad jis, Jėzus, yra pranašas. Juk blo-giausia yra ne nupulti, bet pasilikti nupuolusiam. Šiuo palyginimu Jėzus taip pat paruošia visus susirinkusiuo-sius, kad jie suprastų tai, ką jis dabar pasakys: „Todėl aš tau sakau: jai atleidžiama daugybė jos nuodėmių, nes ji labai pamilo. Kam mažai at-leista, tas menkai myli.“ O jai tarė: „Atleidžiamos tau nuodėmės.“

Visais laikais ir visose religijose, kai kalbama apie atsivertimą, dažniausiai yra mąstoma apie tai, ko atsisakoma: nuodėmės, netvarkingo gyvenimo, netikėjimo. Tačiau krikš-čionybėje visa tai yra tik pasekmė, bet ne atsivertimo priežastis. Kaip įvyksta atsivertimas, yra gana aiškiai aprašyta Jėzaus pateiktame palygi-nime apie paslėptą lobį: „Su Dangaus Karalyste yra kaip su dirvoje paslėp-tu lobiu. Atradęs jį, žmogus niekam nesako; iš to džiaugsmo eina, parduo-da visa, ką turi, ir perkasi tą dirvą“ (Mt 13, 44).

Iš tiesų, čia juk nesakoma: „Žmo-gus parduoda visa, ką turi, ir tik tada eina ieškoti paslėpto lobio“. Žinome, kaip dažniausiai baigiasi tokios iliuzi-jų istorijos: žmogus praranda, ką turėjo, ir neranda jokio lobio. Tačiau Jėzus sako, jog žmogus pirmiausia atrado lobį ir todėl pardavė visa, ką turėjo, kad jį išigyty. Vadinasi, pir-miau reikia sutikti gyvąjį Dievą, ir tik tada bus pakankamai jėgų kažko atsisakyti, keisti gyvenimą, atsigrežti į šviesą. Taip nutiko ne tik šios evan-gelijos nusidėjėlei, bet ir visų laikų šventiesiems. Jie sutiko Jėzų, atrado brangų lobį, ir tai jiems suteikė jėgų pasikeisti, tapti šventais, įžengti į gyvenimo pilnatvę.

Delfi.lt

Pasakojimas apie girą

*Valgyk, kad pilvas plyštų,
dirbk, kad akys lįstų*
(lietuvių patarlė)

Ar prisimenate geltonas metali-nes statines ant ratų, kurias giros ga-minytojai per karščius atitepdavo ir palikdavo visai vasarai prie parduo-tuvių ar paplūdimių Lietuvoje? Nuo jų sklisdavo salsvas raugo kvapas, kažkuo primenantis netgi alų, ir bo-kalai buvo tarsi iš aludės. Visi iš jų gėrėme ir niekas nesirgome.

Apie giros gydomasias savybes žinota jau gilioje senovėje. Mūsų probočiai gira ir troškulį malšindavo, ir gydydavosi, net prieš mūšius su priešais girą gerdavo tam, kad stip-resniais ir žvalesniais būtų. Stebuk-lingasias giros ypatybes Lietuvos ka-rių gydymui ir profilaktikai naudojo senovės žyniai – gira praplautos žai-dos greičiau gydavo, o geriant girą greičiau suaugdavo lūžę kaulai.

Kas yra gira?

Remiantis enciklopedija, gira – labai silpnas gaivusis gėrimas, gami-namas fermentacijos būdu iš juodos duonos, vaisių, uogų, kmynų ir kitų maisto produktų. Gira yra puikus gėrimas karštomis vasaros dienomis troškuliui numalšinti. Ji padeda organizme išlaikyti reikalingą skys-čių santykį ir kartu papildo jį reika-lingomis maisto medžiagomis.

Lietuviško maisto istorijos girą mini kaip vieną seniausių ir iš tiesų lietuvišką gėrimą. Lietuviško maisto paveldo tyrinėtojai siūlo jį stalui: „Būtinai padėkite ant stalo tikros giros, kuri jokių būdu negali būti sal-di (tik ne šlykščiai saldaus bizalo, iš-skyrus ‘Gubernijos’ saldžiąją ruginės duonos girą), su kuria negali lygintis joks pasaulio ‘gaivusis’ gėrimas.“

Gira atsirado neatmenamais lai-kais Rytų Europoje, baltų apgyven-dintoje teritorijoje, ir čia ypač išplito nuo XVI amžiaus. Tikra senoji lietu-viška gira yra rūgštaus skonio, o jei saldžiarūgštė, tai vis tiek daugiau į rūgščiąją pusę. Girą geria ir Lietuvos kaimynai rusai, lenkai, baltarusiai, ukrainiečiai. Bandėme gira vaišinti ir amerikiečius. Jų ištisę veidai aiškiai rodė, kad jie įnirtingai mąsto, kaip ir kur šį gėrimą išspjauti, kad mūsų ne-įžeistų. Tiesa, man jų „root beer“ irgi sukelia panašius jausmus!

Lietuviškų girų skiriamasis bruo-žas nuo visų kitų aplinkinių tautų, kurios iš sarmatų (baltų, lietuvių) pe-rėmė giros gamybą, būtent ir buvo tai, kad lietuviškos giros būdavo ga-minamas iš raugintos sulos, raugintų agurkų, burokėlių (dažniausiai), ko-pūstų, obuolių rasalo arba užpilant vaisius ar uogas šaltinio vandenių ar-ba virintu ir ataušintu pelkių vande-niu. Kartais rūgimui pagreitinti į gi-ras buvo dedamas nedidelis kiekis medaus ir giros raugo, nors tikra se-novinė lietuviška gira buvo gamina-ma be mielių ar raugo. Ji buvo ne tik gaivinantis gėrimas, bet ir vaistas nuo daugelio vidaus ligų ir skrandžio negalavimų.

Teigiamas giros poveikis

Lietuviai, gėrę rūgščias giras, ne-sirgdavo širdies ir kraujagyslių ligo-mis, nebūdavo nutukę, pasižymėjo gera atmintimi, būdavo darbštūs, fi-ziškai pajėgūs. Rūgščios giros taip pat gerai veikia skrandžio veiklą, žmonės neserga dispepsijomis, gastritais, opaligėmis, tulžies ir kepenų akmen-

ligėmis, nebežino, kas yra vidurių pū-timais ir užkietėjimas.

Teigiamą giros poveikį žinojo ir lietuvaits. Norėdamos, kad jų veido oda būtų glotnesnė, skaistesnė ir stangresnė (nebūtų raukšlių), girą ne tik gerdavo, bet ir ją prausdavosi, vo-nias darydavosi, aišku, ne tokias, kaip dabar, o pildavo girą į kubilą ir ten gerai pasimurkdydavo. Na, o po to tai būdavo odos švelnumas – ber-nai kaip musės lipte lipdavo.

Paklauskite vyresnio amžiaus že-maičių ir lietuvių, kodėl žmonės vis daugiau serga? Jie jums paaiškins, kad ligas sukelia gazuoti limonadai ir „gėrimai“, kartonpakių spalvoti gėri-mai, vadinami sultimis, girų padirbti gėrimai, negyvas alus, cocapepsico-losfantaispraitai ir labiausiai ener-giniai gėrimai, pigūs alkoholizuoti vynai ir gazuoti, chemikalais pri-grūsti „kokteiliai“ bei visokiausi „sidrai“ (nors jie tokiais nė iš tolo negali būti).

Šiandien spauda, radijas, televi-zija visais būdais platina, kad kiek-vienas žmogus kasdien privalo išgerti po tris litrus skysčių. 30 tūkstančių metų žmonės gėrė tik tiek, kiek no-rėjo, ir nė vienas nuo to nemirė, at-virkščiai, būdavo sveikesni ir gyvy-bingesni.

Lietuvos karalių, kunigaikščių, didikų ir bajorų rūmuose ir dvaruose, klebonijose ir vienuolynuose, karei-vinėse, miestelėnų, amatininkų ir pirklių namuose, valstiečių trobose ir smuklėse iki XX amžiaus kasdien bū-davo dedama ant stalo net keliolika rūšių giros. Egzotiškiausios iš jų bū-davo miško našlaičių, žemaitiška tek-šių, Platelių reliktinių juodųjų treš-nių, net kriaušelių gira, juodųjų ser-bentų pumpurų gira, raugintos klevų sulos gira ir, aišku, viržių medaus gi-ra bei lengvai pasigaminama ruginės duonos gira su krienuais.

Kokia gira yra tikrai gera?

Kalbant tiesą apie giras, Lie-tuvoje girą daugmaž teisingai gamin-davo vien tik Šiaulių „Gubernija“. Neseniai šalia „Gubernijos“ duonos giros parduotuvių lentynose pasirodė „Smetoniška“ duonos gira, kuri ne-truko įsitvirtinti natūralių produktų rinkoje.

Girą Lietuvoje ragauja tiek žino-vai, tiek pirkėjai. Pasak Delfi.lt, „Smetoniškos“ giros kiekvienoje Vil-niaus parduotuvėje nenusipirksi. Gė-rimo buteliai iš lentynų dingsta žai-bišku greičiu.

Girai ragauti Lietuvoje buvo su-kviesta komisija, kurią sudarė Kauno Visuomenės sveikatos centro direkto-rius pavaduotoja V. Grigaravičiūtė, Valstybinės kokybės inspekcijos vy-riausiasis valstybinis inspektorius T. Mikalonis, biologė, dirbanti su mais-to priedais, Z. Mikalonienė.

Girą komisijos atstovai pirkó di-deliuose Vilniaus bei Kauno prekybos centruose kaip paprasti pirkėjai. Tai-gi, kas pateko

Nukelta į 9 psl.

VYTAUTAS ALANTAS

Gyvenimas ir kūryba

Leonas Peleckis-Kaktavičius

Nr. 43

Iš Vilniuje, Lietuvos rašytojų sąjungos klube per V. Alanto jubiliejinį gimtadienį 1992 m. birželio 18 d. perskaityto B. Railos laiško, specialiai parašyto ta proga:

„Mudu kilę iš vieno krašto, maždaug ‘žemiečiai’, bet suartėjom tik vėliau, kai Alantas tapo *Lietuvos aid*o redaktoriumi. Po to mūsų likimą glaudžiau surišo bendra lemtis, kai 1940 metų vasarą nuo bolševikų okupacijos išbėgom į Berlyną. Ši draugystė su gausybe naujų nuotykių nebe nutrūko per 50 metų ligi rašytojo mirties.”

B. Raila plačiau prisiminė pirmojo V. Alanto romano *Pragaro pošvais-tės* sukeltą diskusijų audrą, prasidėjusią po jo recenzijos. „Džiaugiuosi, – pažymėjo B. Raila, – kad Vytautas sugrįžta tėvynėn ne tik urnoje su poros saujų pelenais, bet kartu ir su meniško marmuro kūriniais, kurie ilgai laikysis ir nedils mūsų dabarties pragaro pošvaisčių būsimose atošvaistose.”

MINTYS, UŽRAŠYTOS JUODU FLOMASTERIU

„Man labiausiai patiko būti reporteriu, nes tai buvo ‘exiting’ darbas”, – tarp įvairių V. Alanto užrašų-užrašėlių su vienu ar keliais sakiniais yra ir šis.

Prie pastarosios minties kiek plačiau sugrįžta, ruošiantis vienam literatūriniam vakarui. Išliko juodraštis, iš kurio dabar nelengva tiksliai nustatyti, kada ir kur toks vakaras įvyko (akivaizdu tik tiek, kad buvo jau aštuntasis praėjusio amžiaus dešimtmetis). Tačiau apie ką jame buvo kalbama, aišku iš to gausiai pribraukyto rankraščio. Daugiausia dėmesio rašytojas tąkart skyrė žurnalistikai.

Tos mintys užrašytos juodu flo-masteriu.

Pažymėjęs, jog tikrasis žurnalizmo pėstininkas yra reporteris, teikiantis laikraščiui aktualiausią, karščiausią medžiagą, redaktorius-komentatorius V. Alantas įvardijo kaip pulkininkus, kurie stengiasi aiškinti ir apibendrinti einamuosius įvykius. „Baigus Prancūzijoje institutą, man teko visas tas fazes išgyventi”, – pažymėta V. Alanto. Tačiau jis net dabar negalės pasakyti, kokiose pareigose

jautęsis geriausiai – toji įdomi, įvairi, nervinga profesija „įtraukia tave, kaip judantis smėlis”.

Pratęsdamas mintį, kad kiekvienas žurnalistas turi gerai orientuotis einamuose politiniuose reikaluose, V. Alantas iš įvairių Amerikoje patirtų pavyzdžių daro išvadą, nuo ko priklauso „politinė filosofija”. Tie pastebėjimai užbaigiami gan intriguojančiai: „Net ir kipšas politikuoja, kaip paglemžti mūsų sielą, o mes politikuojame, kaip pragaro statytinį apstatyti.”

Čia – ir atskiras dėmesys tautiečiams: „Mes, lietuviai, esame daugiaveidžiai politikai, bet labai blogi vienybininkai. Visi gyvename po vienu dangum, bet ne po vienu stogu” Ir dar: „Kodėl Amerikos politinis gyvenimas toks nepastovus, o mūsų – pastovus? Dėl to, kad šio krašto politika atremta tik į dvi partijas, o mūsų – į 14. Kai mes atvažiavome į Ameriką, ketinome mokytis demokratinio meno iš amerikiečių, o dabar, atrodo, amerikiečiai turi mokytis iš mūsų”.

Tiesa, V. Alantas kritiškai ir savoms organizacijoms. Clevelande įvykusį Amerikos lietuvių kongresą jis pavadina bedarbių kongresu. Spaudoje paminėtą faktą, kad naujos tarybos vadovybė išrinkta iš 12 ar 13 organizacijų, jas apibūdina kaip mirusias, kaip didelį, bet suskilusį fasadą.

Rašytojas piktinasi laikraštininkais, pamėgusiais Lietuvą tituluoti „maža” ir net „mažyte”: „Matyt, jie mano, kad, paverę savo kraštą kūdikiu, galingieji suminkštės ir gelbės ją nuo raudonųjų mafijozų. Tik dar neteko užtikti istorijos metraščiuose tokio atsitikimo, kad didieji milžinai pulių gelbėti liliputą iš meškos nasrų. Savęs susiniekinimas bei susismulkinimas niekam gailėsčio ir pagarbos nesukelia, atvirkščiai, ne vienam pakiša mintį, kad jei tu toks skystakošis silpnuolis, tai ko čia dar mums terliotis su tavim. Už Lietuvą yra daug mažesnių valstybių, kad ir ta pati Belgija – kone perpus savo plotu mažesnė už Lietuvą, bet ar kas ją vadina „mažyte”. Pagaliau tie mūsų ‘kūdikintojai’ užmiršta, kad Lietuva buvo imperija. O štai spaudoje skaitome, kad Jungtinės Tautos priėmė naują valstybę Santa Lucia, kuri teturi 112 000 gyventojų.”

Bus daugiau.

1974 m. Cleveland lietuvių namuose „Šventaragio” II tomo pristatyme V. Alantas pasirašo savo knygą PLB Garbės pirm. S. Barzdukui.

„Draugo” archyvo nuotr.

Dantų gydytojai

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių
bei kitų skausmų gydymas

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

SKELBIMŲ SKYRIAUS TEL. 773-585-9500

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos pagal susitarimą
Tel. 312-337-1285

Pasakojimas apie girą

Atkelta iš 8 psl. komisijai, galėjo patekti ir ant jūsų stalo. Tačiau gali būti ir taip, jog būtent mums pakliuvo pats prasčiausias (arba geriausias) visos partijos gaminy. Žinovų tyrimu buvo siekiama atkreipti pirkėjų dėmesį į tai, ką žmonės perka ir ką valgo.

„Sidabrinės gijos” vardas buvo suteiktas tik vienai girai – „Smetoniškai”, kuri yra natūraliai rauginta. Esame gavę užklausimų, ar „Smetoniška” gira nėra alkoholinis gėrimas. Giroje yra ne daugiau kaip 0,5 proc. alkoholio, todėl ji nėra priskiriama prie alkoholinių gėrimų.

Be kitų tyrimų bei konkursų, rinkos tyrimų bendrovė „ACNielsen Baltics” Lietuvoje išrinko tris sėkmingiausius į rinką įvestus produktus. Tarp jų pateko ir „Smetoniška” duonos gira. Nugalėtojai buvo vertinami pagal užimamos rinkos dalį, vidutinius mėnesio pardavimus, taip pat buvo atlikta internetinė vartotojų apklausa, kuri padėjo aiškinti, kuriuos produktus iš naujų produktų sąrašo vartotojai labiausiai linkę pirkti ir dažniausiai naudoja.

„Smetoniška” duonos gira

Prieš keletą metų „Ragutis” pradėjo pardavinėti natūralią „Smetonišką” duonos girą. Įmonė šiandien skaičiuoja rekordinius pardavimus ir,

remiantis statistiniais duomenimis, tai perkamiausia gira Lietuvoje.

„Vartotojai vis dažniau ieško natūralių, sveikų produktų, atkartojančių senovinius receptus ir skonį. Atsižvelgdami į tai, pristatėme ‘Smetonišką duonos girą’, kuri šiuo metu yra bene vienintelė natūraliai rauginama gira Lietuvos rinkoje. Neapsirikome – gijos pardavimai ženkliai viršijo prognozes, kai kuriose parduotuvėse jos net pritrūko, tad teko pakeisti pardavimų ir gamybos planus”, – komentavo „Ragučio” generalinis direktorius Vytautas Meištas.

V. Meištas teigia, kad viena iš „Smetoniškos duonos gijos” sėkmės priežasčių yra pati istorija. Lietuvoje šis gėrimas gaminamas ir geriamas jau nuo seno. Lietuviai ją mėgo ne tik dėl subtilaus ir savito skonio, bet ir medicininių savybių. Pasak generalinio direktoriaus, vartotojus turėjo patraukti ir gijos reklama – čia panaudota originali vaizdinė medžiaga, kurioje iš tiesų nufilmuotas pats prezidentas Antanas Smetona.

Skaitytojų dėmesiui: Vytauto Kernagio fondas ir „Smetoniškos” gijos gamintojai pasirašė bendradarbiavimo sutartį. Šią girą gaminanti AB „Ragutis” nuo kiekvieno nupirkto gijos butelio Vytauto Kernagio fondui skirs 10 centų.

Paruošė **Angelė Kavakienė**

MARGUTIS II

LIETUVIŲ RADIOJO LAIDOS

2711 W. 71st Street, Chicago, IL 60629

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
klausykite seniausios Amerikoje
lietuviškos radijo laidos

Tel. 773-476-2242

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIOJO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

Prenumeruokime „Draugą”!
„Draugą” atmintime savo testamentė!

Nepamirštamas bičiulis

A. a. Algirdui M. Bielskui atminti

PETRAS PETRUTIS

Pokario metais Rosenheim mieste buvo susispietęs didokas būrys lietuvių. Tarp jų būta ir sportuojančių ar bent sportu besidominčių žmonių. Vieną dieną vokiečių laikraštyje buvo parašyta apie rengiamas lengvosios atletikos varžybas. Paskelbta žinia sudomino ne vieną mūsų šios sporto mėgėją. Vienas jaunikaitis ryžosi išbandyti savo jėgas 800 m bėgime. Atlikęs privalomos registracijos formalumus ėmė ruoštis būsimo varžyboms. Pasiruošimo sąlygos buvo gana ribotos – mankštintis teko vakarais bėgiojant miesto gatvėmis. Nemaža bėda buvo ir sportinės aprangos išsigijimas. Tačiau jam pavyko mainų keliu įsigyti sportinius marškinėlius, kelnaites ir gerokai padėvėtas teniso batukus.

Varžybų dieną rytą išgėręs nesaldyto skysčio ir suvalgęs duonos riekę, nusidangino į stadioną ir laukė varžybų pradžios. Atėjus 800 m bėgimo laikui, stojo į bėgikų eiles, nuaidėjus pradžios šūviui, mūsų bičiulis bematant išiveržė į priekį ir pirmavo bemaž visą laiką. Varžybų teisėjai stebėjosi negirdėto ir nematyto užsienio pranašumu, tikėdamiesi geriausio pasiekimo. Deja, deja... Pradėjus antrąjį bėgimo ratą mūsų bičiulis atlyžo ir, sumažinęs greitį, pasitraukė iš bėgimo tako. Varžybų rengėjai ir

Švenčiant Algirdo Bielskaus, Cleveland „Žaibo“ sporto klubo karaliaus, 86-rių metų gimtadienį.

teisėjai apgailestavo, o mūsų bičiulis prislėgtu balsu pasakė: „Jeigu būčiau tinkamai pavalgęs, tai būčiau jiems parodęs lietuvišką ištvermę bei sugebėjimą.“

Kas gi buvo tas ryžtingai nusiėkęs mūsų tautietis? Nagi – Algirdas Mykolas Bielskus, 2010 m. gegužės 19 d. iškeliavęs Anapolin.

Gyvendami Vokietijoje nebuvo me pažįstami. Tačiau aš apie jo nuti-

kimus ne vieną kartą buvau girdėjęs besikalbėdamas su bendrais pažįstamais. Vėliau susipažinome ir nejučiomis tapome bičiuliais, kartu reiškėmės JAV lietuvių sportinėje veikloje.

A. M. Bielskus, pasiekęs JAV krantus, įsikūrė Cleveland mieste. Čionai bematant įsijungė į sportuojančio lietuvių jaunimo eiles. Galima sakyti, jog jam buvo lemta kūnu ir siela pasinerti į sportinę veiklą. Jis keletą metų pirmininkavo vietos LSK „Žaibui“. Jis nuoširdžiai ir sumaniai rūpinosi ir ugdė sportuojančių vietos lietuvių jaunimėlį. Vargu, ar kuris kitas anksčiau galėjo ir dabar sugebėtų prilygti jo sugebėjimams ir jo pasišventimui.

A. M. Bielskus daugelį metų plačiai reiškėsi ŠALFASS – Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungoje, jam teko eilę metų eiti šios sąjungos generalinio sekretoriaus pareigas. Neperdedant galima sakyti – jis buvo pagrindinė sportinio veikimo ašis. Algirdas nebuvo abejingas ir visai JAV sporto mėgėjų veiklai. Jis artimai bendravo su US AAU vadovybe ir šios organizacijos padaliniais.

Algirdui M. Bielskui nebuvo svetimai ir platesnė lietuvių visuomeninė veikla. Ypač pabrėžtinas jo muzikinis talentas. Jis Lietuvoje dainavo Jaroško kvartete, o Cleveland Čiurlionio ansamblyje. Ir ne tik dainavo, bet

keletą metų buvo ansamblio chormeisteriu. Taipogi minėtinas jo įsteigtas ir vadovautas dainininkų (jaunųjų vyrų) vienetas „Uzdainuokim“! Jis buvo ir vienas „Exultate“ choro steigėju ir dainininku.

A. M. Bielskus buvo ypatingo būdo ir nepakartojamo „sukirpimo“ žmogus. Kai kas jį vadino užuomarša. Tačiau, mano nuomone, nereikėtų jį taip vadinti. Man regis, kad jo užsimiršimas savotiškai derinasi su jo būdu, išorine išvaizda ir kitomis įgimtomis savybėmis.

A. M. Bielskus buvo ŠALFASS Garbės narys. Jo ilgametė veikla buvo įvertinta Lietuvos Respublikos prezidento Valdo Adamkaus paskirtu Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinu. Taipogi jis buvo pagerbtas Cleveland lietuvių visuomenės žymenimis ir premijomis.

A. a. Algirdas Mykolas Bielskus, deja, nepaskutinis mūsų bičiulis, negrįžtamai išėjęs iš mūsų tarpo. Tebūna jam gera Anapus saulės.

Kažin, ar nederėtų a. a. Algirdą M. Bielskų pagerbti jo vardu pavadinant metinę sporto darbuotojo taure arba kitokią būdu pratęsti jo atminimą? Pagalvokime.

Beje, pats velionis niekada nesi-rūpino galimomis premijomis, tačiau mokėjo nuoširdžiai pasidžiaugti savo auklėtinių pasiektais laimėjimais.

Buvusio vyrų ansamblio „Uzdainuokim“ dainininkai daina „Aras“ atsisveikina su savo vadovu A. M. Bielskumi.
Vito Čyvo nuotr.

Mažieji žaibiečiai su A. M. Bielskumi.

salfass.org nuotr.

Apie Birželio sukilimą Balzeko lietuvių kultūros muziejuje

1941 m. birželio sukilimas išaugo iš nepriklausomybės laikotarpyje išugdytos tautos dvasios ir tapo ryžtu pasipriešinti svetimų valstybių agresijai, atgauti prarastą laisvę.

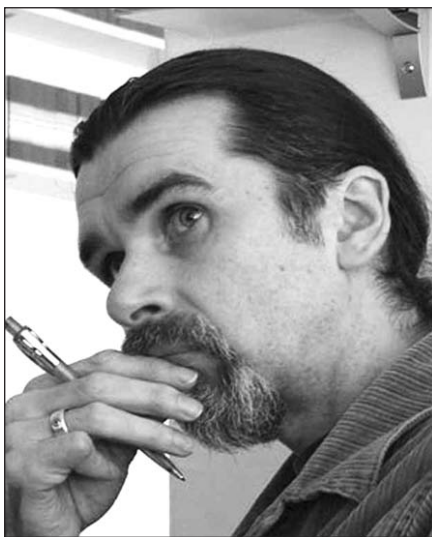
Sovietų bolševikų okupacijos sąlygomis likviduotos lietuvių visuomeninės organizacijos veikė pogrindyje, vienijosi, organizavo visoje Lietuvoje slapta pasipriešinimo trejetų, penketų ir struktūrinių štabų tinklą, rengėsi masiniam sukilimui. Masinės bolševikų represijos – areštai, trėmimas padarė sukilimą savaiminiu ir neišvengiamu.

Tautos sukilimo tikslas – atstatyti Lietuvos valstybės suverenumą ir perimti į savo rankas visą krašto valdymą. Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimas ir vyriausybės sudarymas lietuvių tautoje buvo kaip žaibas į parako statinę. Jau

pirmosiomis sukilimo valandomis sukilėliams pavyko užimti didžiuosius krašto centrus – Kauną ir Vilnių, o lygiagrečiai į sukilėlių rankas perėjo ir visa provincija.

Nors sukilėliams vokiečių okupacijos sąlygomis nepavyko įtvirtinti nepriklausomybės, tačiau sukilimo poveikis Lietuvos ateičiai ir jos visuomenei buvo reikšmingas: visam pasauliui buvo paneigtas melas, kad Lietuva savanoriškai įstojo į Sovietų Sąjungą; vokiečių kariuomenė įžengė į atstatytą nepriklausomą Lietuvos valstybę; valstybingumo siekis tapo neišsenkamu šaltiniu tolesniai rezistencijai, kuri per pusę šimto okupacijos metų išlaikė tautos laisvės troškimą ir atvedė ją į nepriklausomybę.

Penktadienį, birželio 18 d., 7 val. v. Balzeko lietuvių kultūros muziejus

Filmo „1941 metų Birželio sukilimas“ režisierius Linas Augutis.

ir Čikagos-Vilniaus susigiminiavusių miestų komitetas kviečia į dokumen-

tinio filmo „1941 metų Birželio sukilimas“ (režisierius Linas Augutis, trukmė: 30 min.) peržiūrą ir susitikimą su dr. Kaziu Ambrozaičiu. Filmą bus rodomas ir susitikimas su dr. K. Ambrozaičiu vyks Balzeko lietuvių kultūros muziejuje, 6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629.

Kazys Ambrozaitis – gydytojas rentgenologas, JAV lietuvių visuomenės veikėjas. Dr. Ambrozaitis dalyvavo 1941 m. Birželio sukilime, buvo Lietuvos aktyvistų fronto Kauno štabo narys.

Telefonas pasiteiravimui: 773-582-6500 Rita Janz

This program is made possible in part by Grants from the Illinois Arts Council, Chicago Department of Cultural Affairs, the ECPC.

Rita Janz

IN MEMORIAM

A. AMBRULEVIČIUI (1924–2010)

Antanas Ambrulevičius gimė 1924 m. rugpjūčio 9 d. Alytaus apskrityje, Miroslovo valsčiuje, Pupasodžio kaime, ūkininkų Pranciškos Monkelytės ir Kazimiero Ambrulevičiaus šeimoje. Tėvai turėjo 8 ha žemės, šeimoje augo 5 vaikai. Antanas mokėsi Pupasodžio pradinėje mokykloje, kur užbaigė 4 skyrius, o po metų pertraukos pratęsė mokslus Miroslovo 6 skyrių pradinėje mokykloje. 1939 m. jis įstojo ir mokėsi Alytaus gimnazijoje.

1943 m. gegužės mėn. suimtas vokiečių žandarų ir prievarta paimtas į Vokietijos kariuomenę. Tačiau po mėnesio iš Kauno pabėgo, slapstėsi tėviškėje.

1944 m. lapkričio mėn. įstojo į MVD operatyvininkų mokyklą Vilniuje, kurią po metų baigė. 1945 m. gruodžio mėn. buvo paskirtas Vilkaviškio r., Gražiškių vls. operatyviniu įgaliotiniu.

1946 m. kovo mėn. užmezgė ryšius su Tauro apygardos Vytauto rinktinės partizanais. 1947 m. sausio mėn., turėdamas žinių apie gresiantį suėmimą, pasitraukė pas partizanus, davė priesaiką ir tapo partizanu, slapyvardžiu Vėjas.

1947 m. kovo 20 d. mūšyje su okupantais A. Ambrulevičius sunkiai sužeistas ir suimtas, kalintas Kauno kalėjime. 1948 m. balandžio 16 d. Kaune Pabaltijo karo tribunolo nu teistas 25 m. lagerio ir 5 m. tremties, 5 m. atimtos pilietinės teisės. 1948 m. vasarą perkeltas į Vilniaus Lukiškių kalėjimą. 1949 m. gruodžio mėn. išvežtas į lagerį Intoje, vėliau kalėjo Abezėje, Vorkutoje (Komijoje), o nuo 1959 m. lapkričio 27 d. Dubrovlage (Mordovijoje). Nuo 1962 m. kovo 14 d. buvo tremtyje Uchtoje (Komijoje).

Dėl A. Ambrulevičiaus padaryto „nusikaltimo“ 1948 m. gegužės 22 d. ištremti jo tėvai, broliai Juozas, Jonas ir Vitas bei sesuo Ona.

1956 m. spalio 25 d. Abezėje A.

Ambrulevičius susituokė su Petrute Čiužaite (1926–2003), tremtyje gimė dukra Irena ir sūnus Antanas.

1965 m. gegužės mėn. su šeima grįžo į gimtinę, tačiau nebuvo leista prisiregistruoti, o reikalaujama išvykti iš Lietuvos, grasinant iškelti baudžiamąją bylą. 1967 m. liepos mėn. grįžo gyventi į Uchtą. 1971 m. bandė vėl grįžti į Lietuvą, tačiau negavo leidimo. 1974 m. apsigyveno Bauskėje, Latvijoje.

1993 m. visam laikui su žmona ir sūnumi grįžo gyventi į Lietuvą. Dukra liko gyventi Bauskėje.

Ir grįžęs iš lagerių ir tremties, tęsė lietuviybės misiją – savo bute Alytuje savo lėšomis kūrė istoriškai svarbias skulptūras. Sukūrė ir dzūkams tiesiog padovanojo arba perdavė už nedidelį atlygį: „Motinos Tremtinės“, „Motinos Tėvynės“ ir Domininko Jėčio-Ažuolio (Alytuje), Emilijos Pliaterytės (Lazdijų r., Kapčiamiestyje), Švč. Marijos (Prienų r., Balbieriškyje), „Mokytojo“ (Prienų r., Žiūronių k.), Petro Perkumo (Kretingos r., Darbėnuose), Šv. Kazimiero (Varėnos r., Merkinėje). Už „Motinos tremtinės“ skulptūrą (2004 m. liepos 16 d. vandalai ją nuvertė ir sudaužė) dar ir dabar Alytuje raudonųjų yra keikiamas.

A. Ambrulevičius – išskirtinė asmenybė Lietuvos istorijoje. Tai vienintelis kadrinis sovietų saugumo karininkas, tapęs laisvės kovotoju. Kybartuose, turgaus aikštėje, net buvo pastatytos kartuvės viešai jį pakarti. Ir kažin ar daug pasaulyje menininkų, drožinėjusių dirbinius iš savo paties kaulų?

1990.12.20 LR Aukščiausiasis teismas A. Ambrulevičių reabilitavo – pripažino nekaltu ir neteisėtai represuotu.

1998.05.06 Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija suteikė jam kario savanorio statusą, o 2000.04.03 Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu jis apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu.

A. Ambrulevičius priklausė visuomeninėms organizacijoms – Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tauro apygardai ir Lietuvos šaulių sąjungos Alytaus apskrities A. Juozapavičiaus šaulių rinktinės Alytaus šaulių 1-ai kuopai (įstojo 2000.08.07).

2006.10.09 A. Ambrulevičius apdovanotas III laipsnio pasižymėjimo ženklu „Už nuopelnus šaulių sąjungai“.

2008 m. lapkričio mėn. išleista A. Ambrulevičiaus prisiminimų knyga „Kelio atgal nėra“. Autorius aprašęs savo gyvenimą nuo vaikystės iki mūsų dienų, buvo tvirtai įsitikinęs, kad aukotis už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę šventa kiekvieno padoraus lietuviui pareiga. Paaukotas mūsų jaunų partizanų kraujas tebūnie įrašytas į mūsų istorijos lapą kaip šventa kova, už kurią aukojosi ir dešimtys tūkstančių gyvybių buvo paguldyta ant Lietuvos laisvės aukuro.”

Gintaras Lučinskas

Alytaus apskrities

A. Juozapavičiaus šaulių rinktinės
Alytaus 2-os kuopos šaulys

Margumynai

Žemaitijos turtai atsivers turistams

Platelių ežeras.

Valstybinio turizmo departamentu prie Ūkio ministerijos sumanymu birželio 15–16 d. Žemaitijoje prasidės šiemet jau antroji turizmo verslo misija. Misijoje dalyvaus apie 30 vietinio ir atvykstamojo turizmo kelionių organizatorių bei 40 Žemaitijos regiono turizmo paslaugų teikėjų. Siūlomas paslaugas ir turizmo pramogas verslo atstovams pristatys Telšių, Plungės, Mažeikių, Akmenės, Raseinių, Skuodo apgyvendinimo, aktyvaus poilsio, sveikatinimo, kultūros ir pramogų paslaugų teikėjai, vietos savivaldybių, turizmo informacijos centrų, regioninių parkų atstovai.

Verslo misijos metu vyks net dvi ryšių mugės, kur Lietuvos vietinio ir

atvykstamojo turizmo kelionių organizatoriai ir Žemaitijos turizmo paslaugų teikėjai turės galimybę užmegzti tiesioginius ryšius, pasikeisti naudinga informacija.

Didžiąją programos dalį sudarys pažintinė kelionė, kurios metu vietinio ir atvykstamojo turizmo kelionių organizatoriai lankysis Žemaitijos nacionaliniame bei regioniniuose parkuose, susipažins su Žemaitijos regiono žymiausiais objektais: Šv. Antano Paduviečio Katedra ir jos požemiais (Telšiai), M. Oginskio dvaru. Verslo misijos dalyviai apžiūrės Žemdirbio ir Intos muziejų parodas.

Balsas.lt

Apie renginius sostinėje informuos skrajutėmis lėktuvuose

Apie tai, kokie svarbiausi renginiai vasarą vyks Vilniuje, nuo šios savaitės žino visi keliaujantys „Air Baltic“ oro linijų lėktuvais. Vilniaus miesto savivaldybės Turizmo skyrius, bendradarbiaudamas su oro bendrove, parengė skrajutę, kuri bus platinama visuose iš ir į Lietuvą skrendančiuose „air Baltic“ lėktuvuose ir oro bendrovės bilietų kasose.

Skrajutėje pateikiama informaci-

ja apie keturis svarbiausius renginius, vyksiančius Vilniuje vasarą: „Tebūnie naktis“, Kristupo vasaros festivalis, Europos jaunių vaikinių U-18 krepšinio čempionatas ir „Sostinės dienos“. Taip pat skrajutėje yra pristatoma Vilniaus renginių svetainė www.vilnius-events.lt ir Vilniaus miesto kortelė.

Balsas.lt

Honkonge uždraustos apsipirkinėjimo išvykos

Po to, kai nuo širdies smūgio mirė 65 metų turistai, Honkongas uždraudė apsipirkinėjimo išvykas. Pranešama, kad vyras iš Hunanio provincijos (Kinija) susmuko įsivėlęs į ginčą su vietiniu gidu. Jis esą spaudė vyrą įsigyti kuo daugiau prekių iš specialių kelionės metu dalijamų katalogų.

Naujasis draudimas siekia už-

drausti verstis tiems gidams, kurie yra sudarę specialias sutartis su parduotuvėmis gauti proporcingą uždarbį parduodamų prekių skaičiui. Pirkėjo mirtis paskatino susirūpinimą ir kitoje Azijos apsipirkinėjimo mekoje Šanchajuje. Neatmetama, kad panašaus draudimo gali tekti griebtis ir jam.

„Balsas.lt“, „The Daily Mail“

Lėktuvuose draus riešutus

JAV oro linijų atstovai svarsto galimybę komerciniuose skrydžiuose uždrausti riešutus. Pasak jų, toks draudimas apsaugotų bemaž 1.8 mln. nuo riešutų alergijos kenčiančių JAV gyventojų interesus.

Riešutų augintojai ir maisto perdirbėjai savo ruožtu draudimui aršiai priešinasi. Riešutukai yra toks puikus amerikietiškas užkandis. Jei uždrausime juos lėktuvuose, greitai jų nebeliks ir pramogų parkuose”, –

teigė vienas jų.

Prieš dvylika metų JAV Kongresas jau buvo atmetęs siūlymą lėktuvuose drausti duoti riešutus. Šį kartą, kaip teigiama, JAV Susisiekimo departamentas jam pateikė daugybę medicininių ataskaitų iš riešutams alergiškų žmonių ir visuomenės apklausų rezultatus, turėsiančius palengvinti sunkų sprendimą dėl riešutukų likimo lėktuvuose.

Balsas.lt

Prie paminklo mokytojams Žiūronyse, Prienų r. 1996 m.

Nuotrauka iš
A. Ambrulevičiaus šeimos albumo.

♦**Birželio 16 d. 2 val. p. p. Lemonto** socialinių reikalų skyriaus numatyta sveikatos popietė vyks PLC vakarinėje salėje. Tėvo dienos proga kviečiame vyresnio amžiaus vyrus, ypatingai neturinčius sveikatos draudimo, nemokamai atlikti kraujo tyrimą dėl prostatos. Moterims bus skaitoma paskaita apie apsisaugojimą nuo krūties vėžio.

♦**Birželio 17 d., ketvirtadienį, 1 val. p. p. restorane „Seklyčia“** įvyks Tauragės klubo susirinkimas. Po to – vaisės. Visi kviečiami. Tel. pasiteiravimui: 773-471-2239.

♦**Kun. dr. Kęstučio Trimako** jubiliejinių sukakčių paminėjimo proga sekmadienį, birželio 20 d., Willowbrook Ballroom salėje, 8900 S. Archer Rd., Willow Springs, IL, ruošiamos vaisės. Vietas užsisakyti prašome pas dr. Romą Kuprienę tel.: 708-447-9319.

♦**Tradicinė Jonių ir Jonų šventė** birželio 27 d. nuo 12 val. p. p. iki 8 val. v. vyks Willowbrook priemiestyje, 6526 Clarendon Hills Rd., Willowbrook, IL 60527, arabiškų žirgų fermoje. Laužas, dainos, šokiai, atgaivai – alus, gaivinantys gėrimai, „Kuni-gaikščių užkeigos“ patiektas lietuviškas maistas. Tel. informacijai: 708-207-8406.

♦**Sibiro kankinės ir maldaknygės „Marija, gelbėk mus“** autorės, Adelės Diršytės minėjimas įvyks sekmadienį, birželio 27 d. 12:15 val. p.p. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje. Lietuvių visuomenė, ypač jaunimas kviečiamas dalyvauti. Minėjamą ruošia Ateitininkų Giedros korporacija. Programoje – aktorės Giedrės Griškėnaitės-Gillespie monospektalis „Šviesos žiburys Sibiro taigoje“ ir muzikinė programa, kurią atliks moksleiviai Žara, Mantas ir Zigmas Kisieliai bei Dovas Lietuvninkas.

IŠ ARTI IR TOLI...

♦**Birželio 20 d., sekmadienį, 1:30 val. p. p. Boston Lietuvių klubo** salėje, 368 W. Broadway, South Boston vyks susitikimas su režisieriumi ir kino operatoriumi Aloyzu Jančoru. Bus rodomi du jo sukurti filmai: „Akligatvis“ (filmas skiriamas visiems lietuviams, žuvusiems tolimajame Afganistane) ir „Ištraukos iš dienoraščio“ (pasakojimas apie garsųjį aktorį Laimoną Noreiką). Susitikimo su režisieriumi organizatoriai – JAV LB Boston apylinkės valdyba. Įėjimo auka – 15 dol. Jaunimui – nemokamai.

♦**Joninės – Rasos šventė „Smolak Farms“** (315 S. Bradford St., North Andover, MA 01845) vyks birželio 20 d. nuo 10 val. r. iki 6 val. v. Lietuviai renkasi prie „Treadwell’s Ice Cream“ pastato.

♦**Stovykla „Meno8Dienos“** Neringos stovyklavietėje, Vermont, šįmet vyks rugpjūčio 22–29 dienomis. Registracijos forma ir informacija apie dėstomus kursus, reikalavimus ir sąlygas yra paskelbta Neringos stovyklavietės tinklalapyje www.neringa.org/meno.html. Norinčius dalyvauti prašome išsispausdinti iš tinklalapio registracijos lapą ir jį užpildžius, išsiųsti nurodytu adresu.

♦**Kasmetiniame, 20-ajame Longwood Opera festivalyje**, kuris vyks liepos – rugpjūčio mėnesiais, antradieniais 7:30 val. v. Christ Episcopal Church, 1132 Highland Ave., Needham, MA, dalyvaus lietuvaite Gilija Aukštikalnytė. Liepos 13 d. ji dainuos koncerte „Broadway Melodies“; liepos 27 d. – koncerte „Presenting Rising Stars“ ir rugpjūčio 3 d. – „Opera Meets Broadway“. Daugiau informacijos tel.: 781- 455-0960 arba el. paštu:

Encore@LongwoodOpera.org

Pasikeitė Jaunimo centro valdyba

Atėjęs pavasaris į Jaunimo centrą (JC) atnešė pasikeitimų. Kiekvienais metais į metinį Centro susirinkimą sukviečiami rėmėjai, aukotojai ir nuolatiniai jo nariai. Šiomet susirinkimas įvyko balandžio 11 d. Čiurlionio galerijoje. Susirinkimui vadovavo JC tarybos pirmininkas Vaclovas Momkus. Suvažiavimas yra vyriausias organas, nustatantis Jaunimo centro veiklą. Tuo pačiu metu yra perrenkami ar naujai renkami Tarybos nariai.

Milda Šatienė, keletą metųėjusi Valdybos pirmininkės pareigas, pranešė susirinkimui, kad po 10 metų darbo Jaunimo centrui atsisako iš pirmininkės pareigų. Suvažiavimo dalyviai išreiškė padėką Mildai Šatienėi už nuoširdų vadovavimą šiam lietuvių centrui.

Buvo pasiūlyti du kandidatai į Valdybos pirmininko/ės pareigas. Suvažiavimui pritarus, jie buvo pristatyti Tarybai, kuri renka Valdybos pirmininką/ę. Vienai kandidatėi atsisakius, Taryba vienbalsiai į Jaunimo centro valdybą pasiūlė Neringą Aleksionienę, gyvenančią JAV jau 18 metų. Baigusi vidurinę mokyklą N. Alek-

sonienė studijavo Juozo Gruodžio konservatorijoje chorvedybą, vėliau Vilniaus universitete mokėsi matematikos. Ištekėjusi, su vyru augina dukrą Dorutę, kuri lanko Čikagos lituanistinę mokyklą.

Naujai išrinkta Jaunimo centro valdyba: pirmininkė N. Aleksionienė, pavaduotojas Valdas Kerulis, darbštus ir daug žinantis darbuotojas, sekretorė Marytė Rekašienė, išdininkė Reda Blekienė. Antanas Paužuolis – JC tarybos sekretorius ir spaudos atstovas, Dovilė Ruscitti tvarkys kartoteką. Rimas Rekašius, kompiuterių žinovas, sukurs Jaunimo centro internetinę svetainę, o ją tvarkys Mindaugas Bielskus.

Reikia pasidžiaugti, kad į Valdybą įsijungė nauji darbuotojai. Valdyba į svarbesnius pasitarimus kvies kun. Antaną Gražulį, SJ, tikrąjį šių pastatų savininką ir nuomininkų atstovus.

Reikia tikėtis, kad bendromis jėgomis dar ilgai išlaikysime Jaunimo centrą lietuviškai veiklai, ypač jei mus remsite aukomis, patarimais ir naudositės mūsų patarnavimais.

Antanas Paužuolis

DRAUGO FONDAS
4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, IL 60629
Tel.: 773-585-9500

Birželio mėnesį prisimename savo tėvelius, tėvukus, gyvus ir mirusius. Birželį švenčiame populiarius vardadienius: Jonas, Petrus, Povilus, Adolfus... Lietuvoje per Jonines ieškome paparčio žiedą, o kaip čia, Amerikoje?

Prisiminkime tėvelius, o vardadienių, jubiliejų ar švenčių progomis savus draugus ir pasveikinkime per „Draugą“ ar įamžinkime iškeliavusius amžinybėn Draugo fonde.

Draugo fondas remia dienraštį „Draugas“, kuriame atsispindi visas mūsų išeivijos gyvenimas. „Draugas“ yra lietuviybės tęsinys.

Įrašykime Draugo fondą savo testamentuose. DF aukos nurašomos nuo federalinių mokesčių. Čekius rašyti: Draugas Foundation, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

GOLF TOURNAMENT

Informaciją apie Lietuvių Fondo bei Pasaulio lietuvių centro ruošiamą golfo turnyrą, kuris įvyks birželio 19 d. Old Oak Country Club, galima rasti internete adresu: www.lithuaniangolf.com, kur taip pat galima ir užsiregistruoti. Turnyrą remia „Liberty Mutual Insurance“. Vakare vyks iškilinga puota. Daugiau informacijos gausite pas Daivą Rugieniūtę tel.: 949-735-2779 arba Rimą Griškelį tel.: 312-315-5739.

Ieško giminių

Internete radau Bridževaičių giminės geneologinį medį ir supratau, kad mano giminė Amerikoje gyva.

Mykolas Bridževaitis (1856–1933) yra mano senelis, gyvenęs ir miręs Lietuvoje, Roželiuose. Jo sūnūs Simonas ir Juozas Bridževaičiai išvyko į Ameriką.

Simonas Bridževaitis (1888–1956) mirė Pennsylvania; Juozas Bridževaitis (1892–1933) mirė Michigan.

Mano tėvelis Motiejus Bridževaitis (1894–1951) liko ūkyje, vedė. 1946 m. buvo suimtas už antisovietinę veiklą ir mirė lageryje Sibire. O ma-

ne, brolių, mamą ir tėvelio seserį Mariją Bridževaitytę-Medalinienę (1890–1969) ištrėmė į Sibirą. Todėl visi ryšiai su tėvelio broliais nutrūko.

Tik žinau, kad dėdė Simonas turėjo dukrą ir sūnų. Dabar jiems būtų apie 70 metų.

Labai norėčiau surasti gimines ir su jais bendrauti. Ką nors žinančius apie mano giminaičius prašau parašyti el. pašto adresu:

elyte01@gmail.com

Iš anksto dėkoju,

Marija Bridževaitytė

„Draugo“ knygynėlyje

„Malonės akrobatika: iš gatvių ir skverelių teologijos“

Amerikos lietuviams kun. Julius Sasnauskas pažįstamas ne tik kaip kunigas, bet ir kaip puikus rašytojas. Noriu skaitytojams pasiūlyti trečiąją Juliaus Sasnausko knygą „Malonės akrobatika: iš gatvių ir skverelių teologijos“, kuri priklauso trims (esė, komentaro ir meditacijos) žanrams.

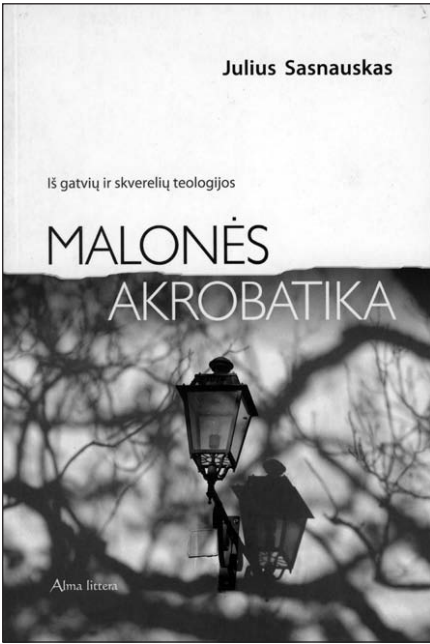
Knygoje surinkti tekstai skelbti periodiniuose leidiniuose „Šiaurės Atėnai“, „Naujasis Židinys“, „Metai“ ir kt., interneto dienraštyje www.bernardinai.lt, skaityti radijo bangomis iš „Mažosios studijos“.

Knygą sudaro trys skyriai. Pirmasis „Laiku ir nelaiku“ – į jį sudėti laiškai „Naujojo Židinio“ redaktoriui, oficialioje aplinkoje pasakytos kalbos ir oficialiomis progomis (Sausio 13-osios) rašyti, šventėms paminėti ar asmenims pagerbti skirti tekstai; antrajame, „Evangelijų paraštėse“, sudėtus tekstus galima skaityti kaip pamokslus. Trečiojoje, „Ir tu, mano siela“ pavadintoje rinkinio dalyje J. Sasnauskas sušvyti ir visomis beletristinio talento spalvomis. Atrodo, jog jis ne rašo, o rengia žodžių puotą. Manau, kad skaitytojai šią knygą skaitys su malonumu.

Knygos kaina – 19 dol. Knygą

Paruošė **L. A.**

„Draugo“ knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500

galima įsigyti paštu, pridėdant 10,25 proc. mokesčių, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomai siunčiamą knygą – 2.5 dol. siuntimo mokestis. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.